

Osobitná správa

Zelená transformácia

Nejasný príspevok z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – VI
Úvod	01 – 09
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a jeho hlavné črty	01 – 03
Zelená transformácia v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti	04 – 05
Sledovanie klímy v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti	06 – 09
Rozsah auditu a audítorský prístup	10 – 14
Pripomienky	15 – 69
Príspevok z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a národných plánov k zelenej transformácii by mohol byť nadhodnotený	15 – 35
Výzvy v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti spojené s odhadom príspevku v oblasti klímy a pokrytím zelenej transformácie	16 – 24
Nejasný príspevok plánovaných opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k opatreniam v oblasti klímy a zelenej transformácii	25 – 35
Nedostatočné údaje o tom, ako vykonávanie opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti prispieva k zelenej transformácii	36 – 47
Nezrovnalosti pri uplatňovaní zásady „výrazne nenarušiť“	36 – 43
Nie všetky opatrenia v oblasti klímy sú také ekologické, ako sa plánovalo	44 – 47
Podávanie správ o výdavkoch v oblasti klímy a o zelenej transformácii v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nie je previazané so skutočnými nákladmi a výsledkami	48 – 69
Podávanie správ o výkonnosti opatrení zelenej transformácie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je nedostatočné	48 – 53
Skutočné výdavky na opatrenia v oblasti klímy sa nevykazujú	54 – 59
Chýba prepojenie medzi výdavkami a podávaním správ o zelenej transformácii	60 – 69

Závery a odporúčania

70 – 77

Príloha – Náš výber opatrení

Skratky

Glosár

Odpovede Komisie

Harmonogram

Audítorský tím

Zhrnutie

I Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je dočasný nástroj, ktorý bol zavedený v máji 2020 s cieľom pomôcť členským štátom zotaviť sa z pandémie COVID-19 a vo februári 2024 bolo v jeho rámci k dispozícii 648 mld. EUR. Zelená transformácia je jedným z pilierov tohto mechanizmu. Členské štáty museli vyčleniť aspoň 37 % svojich vnútroštátnych rozpočtových prostriedkov na opatrenia v oblasti klímy. Komisia dospela k záveru, že tento cieľ už bol vo fáze plánovania dosiahnutý a predstavoval 42,5 %.

II Cieľom nášho auditu bolo posúdiť, či návrh a vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a národných plánov obnovy a odolnosti účinne prispievajú k zelenej transformácii. Posúdili sme príspevok vybraných opatrení k zelenej transformácii, ich míľniky a ciele a ich klimatické koeficienty. Preskúmali sme aj to, ako tieto opatrenia napredujú a ako sa monitorujú z hľadiska zelenej transformácie. Napokon sme skúmali, ako Komisia a členské štáty vykazujú informácie o výdavkoch v oblasti klímy a o zelenej transformácii.

III Tento audit sme vykonali, pretože zelená transformácia a ciele EÚ v oblasti klímy sú jednou z priorít politického programu. Očakávame, že výsledky našej práce prispedia k diskusii o tom, ako navrhnuť a implementovať budúce nástroje s cieľmi v oblasti klímy a životného prostredia. Očakávame tiež, že naša práca prispeje k zlepšovaniu účinnosti finančných prostriedkov EÚ určených na opatrenia v oblasti klímy a zelenej transformácie v kontexte ambiciózných cieľov EÚ v oblasti klímy na roky 2030 a 2050.

IV Zistili sme nedostatky v koncepcii rámca Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a národných plánov obnovy a odolnosti v kontrolovaných členských štátoch. Nedostatky sme našli i vo vykonávaní opatrení, pokiaľ ide o zelenú transformáciu a ciele v oblasti klímy. Predovšetkým sme zaznamenali, že sledovanie výdavkov v oblasti klímy znamená vysokú mieru aproximácie a niektoré koeficienty mohli viesť k nadhodnoteniu. Zistili sme, že indície potvrdzujúce, že vykonávanie opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti prispieva k zelenej transformácii, sú slabé a takisto sme zistili, že príspevok k cieľom EÚ v oblasti klímy sa neposudzuje, pretože sa to nevyžaduje v právnych predpisoch. Okrem toho sme zistili, že podávanie správ o výdavkoch v oblasti klímy a o zelenej transformácii nie je previazané so skutočnými nákladmi a výsledkami, čo obmedzuje ich význam pre zainteresované strany.

V Dospeli sme k záveru, že zistené nedostatky v návrhu a vo vykonávaní mechanizmu spochybňujú dosiahnutie jeho cieľov v oblasti klímy a životného prostredia. Preto sa domnievame, že príspevok Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k zelenej transformácii nie je zrejмый.

VI Na základe našich zistení Komisia odporúča:

- o zlepšiť odhad výdavkov v oblasti klímy v rámci budúcich nástrojov financovania,
- o zabezpečiť primeranú koncepciu budúcich nástrojov financovania tak, aby podporovali ciele v oblasti klímy a životného prostredia,
- o zlepšiť výkonnosť opatrení zelenej transformácie,
- o zlepšiť podávanie správ o výdavkoch v oblasti klímy v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

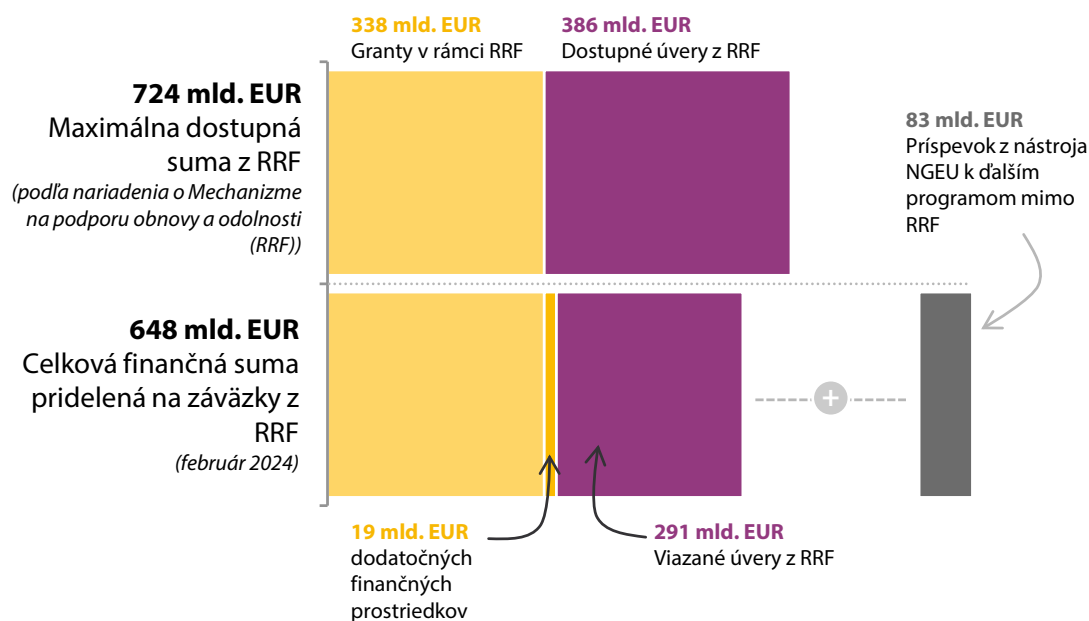
Úvod

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a jeho hlavné črty

01 V máji 2020 zaviedla EÚ nástroj [NextGenerationEU](#) (NGEU) ako dočasný nástroj, ktorý má členským štátom pomôcť zotaviť sa z pandémie COVID-19. Nástroj NGEU disponuje zdrojmi vo výške 731 mld. EUR (v cenách z roku 2022), ktoré dopĺňajú dlhodobý rozpočet EÚ na obdobie 2021 až 2027. Jeho ústredným prvkom je Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti¹ – *ilustrácia 1*. Účelom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je zmierniť hospodársky a sociálny vplyv pandémie COVID-19 a prispieť k väčšej udržateľnosti a odolnosti ekonomík a spoločností členských štátov. Tento mechanizmus by mal členským štátom pomôcť lepšie sa pripraviť na výzvy a príležitosti vyplývajúce zo zelenej a digitálnej transformácie. Okrem toho EÚ v máji 2022 v reakcii na celosvetovú energetickú krízu zaviedla plán [REPowerEU](#) a do februára 2024 rozšírila Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti o ďalších 19 mld. EUR vo forme grantov.

¹ [Nariadenie \(EÚ\) 2021/241](#), ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti).

Ilustrácia 1 – Rozpočet NGEU (február 2024)

Pozn.: Všetky sumy sú v cenách z roku 2022.

Zdroj: Európska komisia a hodnotiaci tabuľka Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, február 2024.

02 Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti **priamo riadi** Komisia. To znamená, že Komisia je zodpovedná za vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vrátane monitorovania jeho pokroku a posudzovania jeho výsledkov. Každý členský štát je oprávnený na podiel dostupných finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorý sa vypočítava na základe konkrétneho vzorca². Každý členský štát predkladá svoj národný plán obnovy a odolnosti, ktorý posudzuje Komisia³ a schvaľuje Rada. Plány obnovy a odolnosti zahŕňajú súbor opatrení, ktoré pozostávajú z reforiem a investícií. Každé opatrenie je spojené s míľnikmi a cieľmi, ktoré umožňujú sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych úspechov⁴. Komisia prijala súbor spoločných ukazovateľov pre podávanie správ a sledovanie pokroku Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pri plnení jeho cieľov⁵.

² Článok 11 nariadenia (EÚ) 2021/241.

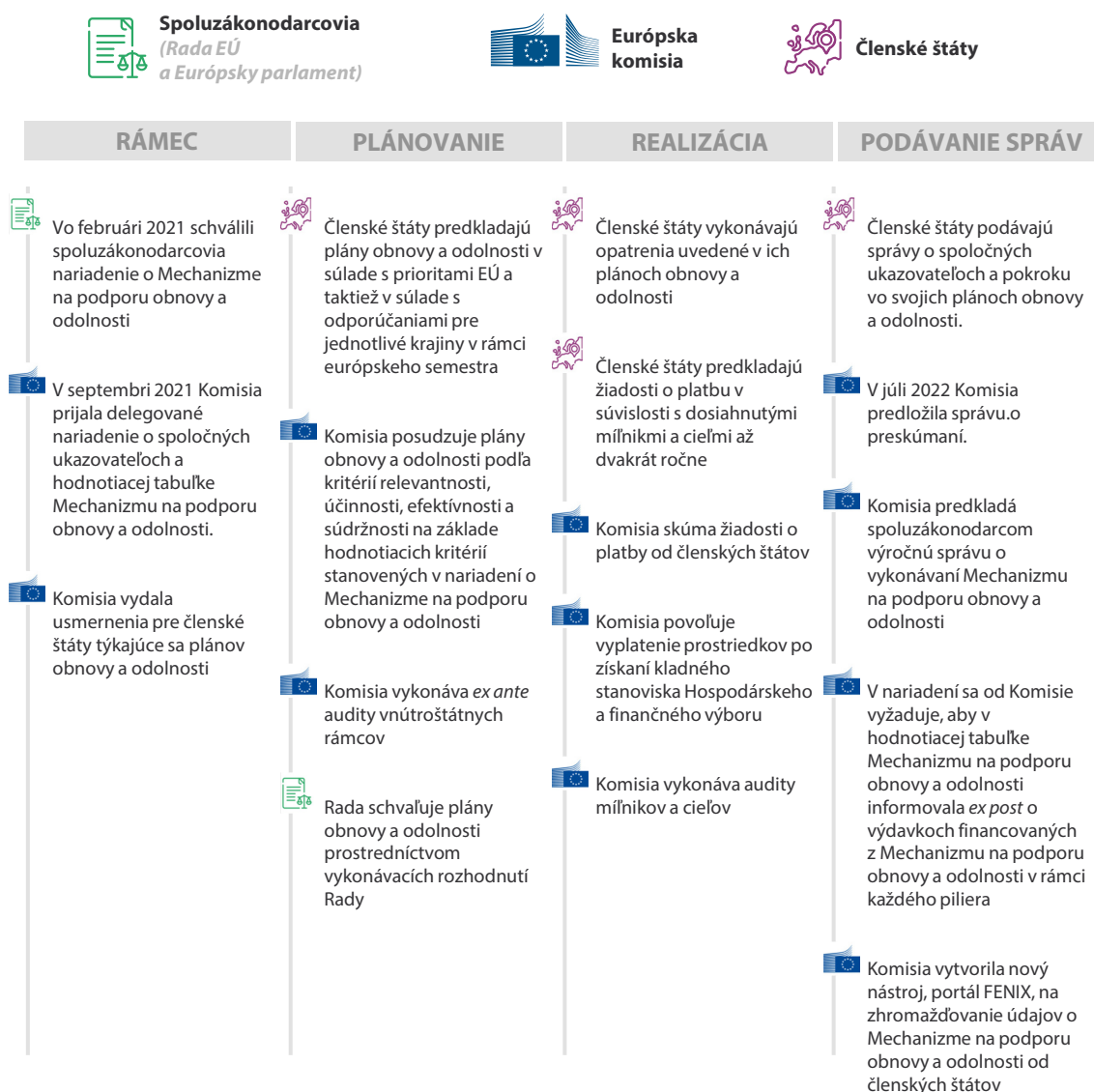
³ Osobitná správa 21/2022 o posúdení národných plánov obnovy a odolnosti Komisiou.

⁴ Osobitná správa 26/2023 o rámci monitorovania výkonnosti Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

⁵ Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2106, v ktorom sa stanovujú spoločné ukazovatele.

03 Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti funguje na základe nového modelu financovania. Na rozdiel od väčšiny rozpočtu EÚ, kde sa finančné prostriedky poskytujú na základe vzniknutých nákladov, Komisia vypláca členským štátom platby z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti („platby“) po uspokojuvom splnení míľnikov a cieľov. Pri navrhovaní svojich vnútroštátnych plánov však členské štáty museli uvádzať odhadované náklady na každé opatrenie, aby požadovanú sumu grantov alebo pôžičiek z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti odôvodnili⁶. V opačnom prípade by sa táto suma znížila tak, aby zodpovedala odhadovaným nákladom. Zhrnutie úloh a povinností v rôznych fázach je uvedené na *ilustrácii 2*.

Ilustrácia 2 – Úlohy a povinnosti

Zdroj: EDA.

⁶ Príloha V, bod 3 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

Zelená transformácia v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

04 Opatrenia v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa týkajú oblastí politiky, ktoré sú relevantné v celej EÚ a sú štruktúrované v rámci šiestich pilierov: jedným z týchto pilierov je zelená transformácia (*ilustrácia 3*). Oblasť pôsobnosti zelenej transformácie zahŕňa ciele v oblasti klímy aj životného prostredia. Opatrenia v rámci piliera zelenej transformácie by mali prispievať k:

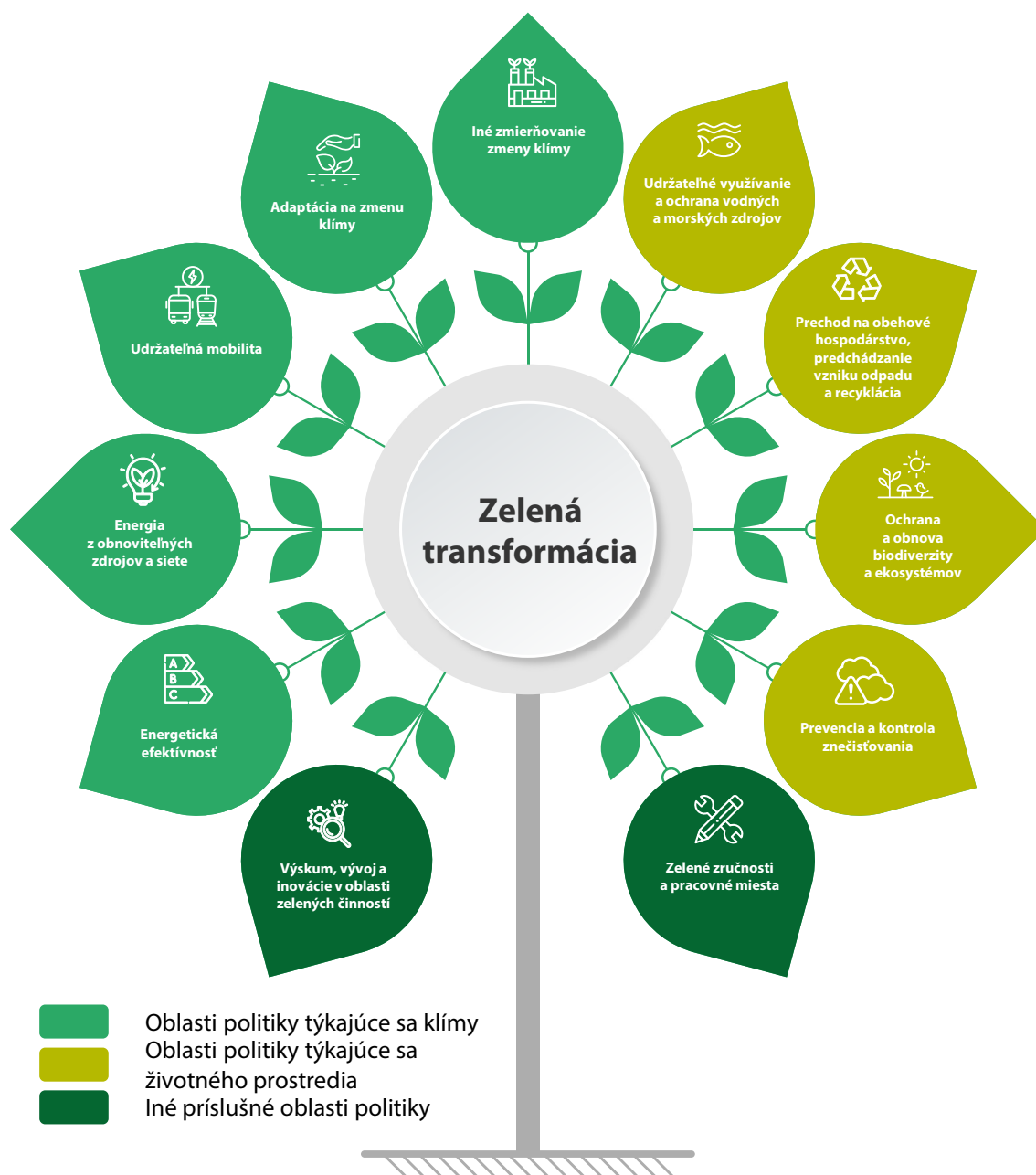
- o splneniu **cieľov EÚ v oblasti klímy** do roku 2030 (*rámček 1*) a úsiliu o dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality EÚ do roku 2050⁷,
- o environmentálnej udržateľnosti.

Opatrenia zelenej transformácie by mali podporovať udržateľný rast, vytvárať pracovné miesta a zachovávať energetickú bezpečnosť. Zelená transformácia by mala byť podporená reformami a investíciami do zelených technológií a kapacít, vrátane biodiverzity, energetickej účinnosti, obnovy budov a obehového hospodárstva⁸.

⁷ Článok 4 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

⁸ Odôvodnenie 11 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

Ilustrácia 3 – Pilier zelenej transformácie a jej oblasti politiky

Zdroj: EDA na základe hodnotiacej tabuľky Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Rámček 1

Ciele EÚ v oblasti klímy do roku 2030

- a) Zníženie emisií skleníkových plynov aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990
- b) Dosiahnutie aspoň 42,5 % podielu energie z obnoviteľných zdrojov na spotrebovanej energii s cieľom dosiahnuť 45 % podiel
- c) Zníženie konečnej spotreby energie o 11,7 % v porovnaní s predpokladanou spotrebou energie na rok 2030 na základe referenčného scenára na rok 2020

Zdroj: Článok 2 nariadenia (EÚ) 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy a následných zmenách, vrátane smernice o energii z obnoviteľných zdrojov (EÚ) 2023/2413 a smernice (EÚ) 2023/1791 o energetickej účinnosti.

05 Členské štáty a Komisia na základe údajov členských štátov a vlastného kvalitatívneho posúdenia Komisie posúdili, či sa prostredníctvom jednotlivých plánov obnovy a odolnosti darí dosiahnuť rovnováha medzi piliermi. Na základe tejto analýzy rozdelila Komisia každé opatrenie na základe jeho deklarovaného cieľa do primárneho a sekundárneho piliera. Toto rozdelenie bolo následne skontrolované s členskými štátmi a zahrnuté do [hodnotiaceho prehľadu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti](#) – oznamovacej platformy pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti. Vo februári 2024 sa v [hodnotiacej tabuľke Mechanizmu na podporu obnovy](#) uvádzalo, že existuje 984 opatrení, ktoré prispievajú k zelenej transformácii.

Sledovanie klímy v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

06 EÚ sa zaviazala vynaložiť aspoň 30 % svojho rozpočtu na roky 2021 – 2027 na opatrenia v oblasti klímy⁹. V rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti musí každý členský štát vyčleniť aspoň 37 % z celkových finančných prostriedkov pridelených na plán obnovy a odolnosti na opatrenia v oblasti klímy, t. j. na adaptáciu na zmenu klímy alebo jej zmierňovanie, vrátane opatrení, ktoré prispievajú k cieľom v oblasti klímy do roku 2030 ([rámček 1](#)). Cieľ 37 % je pre členské štáty príležitosťou – a povinnosťou – zahrnúť do svojich plánov obnovy a odolnosti vo významnej miere opatrenia relevantné z hľadiska opatrení v oblasti klímy. Všetky tieto opatrenia sú spojené s pilierom zelenej transformácie.

⁹ Závery Európskej rady – Mimoriadne zasadnutie Európskej rady, EUCO 10/20, 2020, s. 7.

07 Na výpočet tohto príspevku v oblasti klímy vo výške 37 % obsahuje nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti metodiku „sledovania klímy“, ktorá je založená na klimatických koeficientoch. Metodika je upravenou verziou [ukazovateľov z Ria](#), ktorú v roku 1998 zaviedla Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj a ktorá je v období 2021 – 2027 spoločná pre všetky fondy EÚ, vrátane Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti¹⁰.

08 Klimatické koeficienty EÚ sú „založené na činnosti“¹¹: [nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) zahŕňa 181 oblastí intervencie, ktoré sa týkajú viacerých oblastí investícií, napr. hmotný a nehmotný majetok, výskum a vývoj, energetika a doprava. Každá oblasť intervencie je spojená s klimatickým koeficientom založeným na očakávanom vplyve činnosti na klímu¹². Hodnota koeficientu môže byť buď 0 %, 40 % alebo 100 % ([ilustrácia 4](#)). Existuje 64 oblastí intervencie s pozitívnym klimatickým koeficientom (40 % alebo 100 %).

Ilustrácia 4 – Tri klimatické koeficienty EÚ podľa ich očakávaného príspevku v oblasti klímy

Zdroj: EDA na základe [SWD\(2022\) 225](#), *Climate mainstreaming architecture in the 2021 – 2027 period*.

09 Celková výška očakávaného príspevku na opatrenia v oblasti klímy na členský štát sa vypočíta vynásobením zodpovedajúcich klimatických koeficientov odhadovanými nákladmi na každé opatrenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na základe pridenej oblasti intervencie daného opatrenia. Oblasti intervencie navrhujú členské štáty a Komisia ich v rámci svojho posúdenia kontroluje. Súhrnný odhad členských štátov EÚ predstavoval približne 40 % prostriedkov pridelených z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, t. j. 203 mld. EUR z 504 mld. EUR, ktoré pôvodne

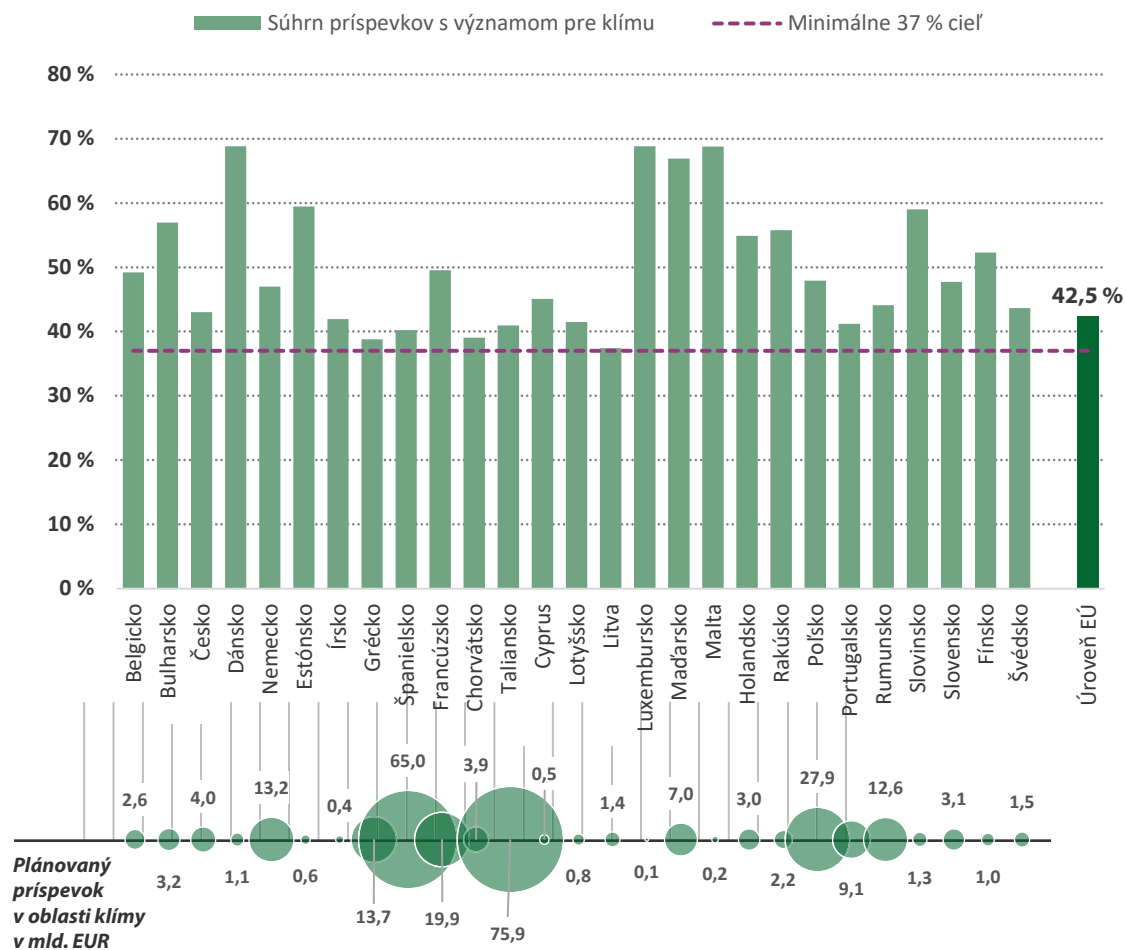
¹⁰ [SWD\(2022\) 225](#), *Climate mainstreaming architecture in the 2021 – 2027 period*, s. 9.

¹¹ Tamže, s. 5.

¹² Tamže.

vyčlenili členské štáty. Vo februári 2024 bol príspevok na opatrenia v oblasti klímy revidovaný na 275 mld. EUR (42,5 %) z celkovej sumy 648 mld. EUR (*ilustrácia 5*).

Ilustrácia 5 – Predpokladaný príspevok Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na opatrenia v oblasti klímy podľa členských štátov

Zdroj: EDA na základe 27 plánov obnovy a odolnosti, február 2024.

Rozsah auditu a audítorský prístup

10 Cieľom nášho auditu bolo posúdiť, či návrh a vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a plánov obnovy a odolnosti účinne prispievajú k zelenej transformácii. Posudzovali sme príspevok vybraných opatrení k zelenej transformácii, ich míľniky a ciele a ich klimatické koeficienty. Preskúmali sme aj to, ako tieto opatrenia dosahujú pokrok a ako sa monitorujú, najmä pokiaľ ide o príspevok plánov obnovy a odolnosti k cieľom v oblasti klímy. Napokon sme preskúmali, ako Komisia a členské štáty vykazujú informácie o výdavkoch v oblasti klímy a o zelenej transformácii podporovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

11 Vykonať tento audit sme sa rozhodli z dôvodu vysokej miery záujmu o príspevok Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k zelenej transformácii a cieľov EÚ v oblasti klímy s ohľadom na jeho významnosť a novú koncepciu. Tento audit ďalej rozvíja našu predchádzajúcu prácu v tejto oblasti, najmä uverejnené správy o [posúdení plánov obnovy a odolnosti zo strany Komisie, o rámci monitorovania výkonnosti Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti](#). Náš audit dopĺňa ďalšiu prebiehajúcu prácu v oblasti dvojitého financovania, čerpania prostriedkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a kontrolných systémov členských štátov pre štátnu pomoc a verejné obstarávanie. Vychádza aj z našej predchádzajúcej práce na [výdavkoch v oblasti klímy v rozpočte EÚ](#).

12 Náš audit sa týkal obdobia od prijatia [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) v roku 2021 do februára 2024. Na preskúmanie procesu navrhovania a vykonávania opatrení zelenej transformácie v plánoch obnovy a odolnosti sme na účely kontrol na mieste vybrali štyri členské štáty: Grécko, Chorvátsko, Portugalsko a Slovensko. Pri výbere členských štátov sme zohľadnili tie členské štáty, ktoré boli predtým vybrané na iné úlohy EDA. Okrem toho sme pri výbere vychádzali z analýzy rizík týkajúcej sa opatrení v oblasti klímy, zo stavu vykonávania plánov obnovy a odolnosti v čase nášho auditu a zo zemepisného pokrytia.

13 V tejto správe sme sa zamerali na investície, a to tak, že sme vybrali šesť investícií na každý preverovaný členský štát (spolu 24 opatrení – [príloha](#)). Táto vzorka obsahovala spolu 55 (čiastkových) opatrení s pozitívnym príspevkom v oblasti klímy. Tento výber sa uskutočnil pred schválením kapitol REPowerEU a vychádzal z relevantnosti opatrení pre zelenú transformáciu, ich významnosti, pokrytia rôznych cieľov v oblasti klímy a stavu vykonávania. Audit sa nevzťahuje na proces hodnotenia a výberu na určenie opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

oprávnených na financovanie zo zelených dlhopisov EÚ. Naša analýza opatrení týkajúcich sa klímy v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti by však mohla slúžiť ako podklad pre akýkoľvek prípadný budúci audit zameraný na zelené dlhopisy. Auditorský prístup je uvedený na *ilustrácii 6*.

Ilustrácia 6 – Vykonaná práca

- Preskúmanie príslušných údajov a dokumentov vrátane strategickej, legislatívnej, politickej, projektovej dokumentácie týkajúcej sa RRF a zelenej transformácie a hodnotenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v polovici trvania
- Preskúmanie všetkých opatrení označených klímou zahrnutých do všetkých plánov obnovy a odolnosti a stanovených míľnikov a cieľov
- Rozhovory s orgánmi členských štátov zapojenými do navrhovania a vykonávania plánov obnovy a odolnosti vrátane prípadných konečných príjemcov vo vybraných členských štátoch
- Hĺbková analýza 24 opatrení vo vybraných členských štátoch, ktoré boli vybrané spomedzi najrelevantnejších opatrení z hľadiska ich príspevku k zelenej transformácii, a to prostredníctvom administratívnej kontroly a návštev na mieste
- Posúdenie stavu vykonávania plánov obnovy a odolnosti vybraných členských štátov so zameraním na pokrok míľnikov a cieľov, ktoré súvisia so zelenou transformáciou
- Rozhovory so zamestnancami Komisie (Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a finančné záležitosti a pracovná skupina pre obnovu a odolnosť) zodpovednými za riadenie vykonávania RRF
- Rozhovory so zainteresovanými stranami a odborníkmi v oblasti klímy

Zdroj: EDA.

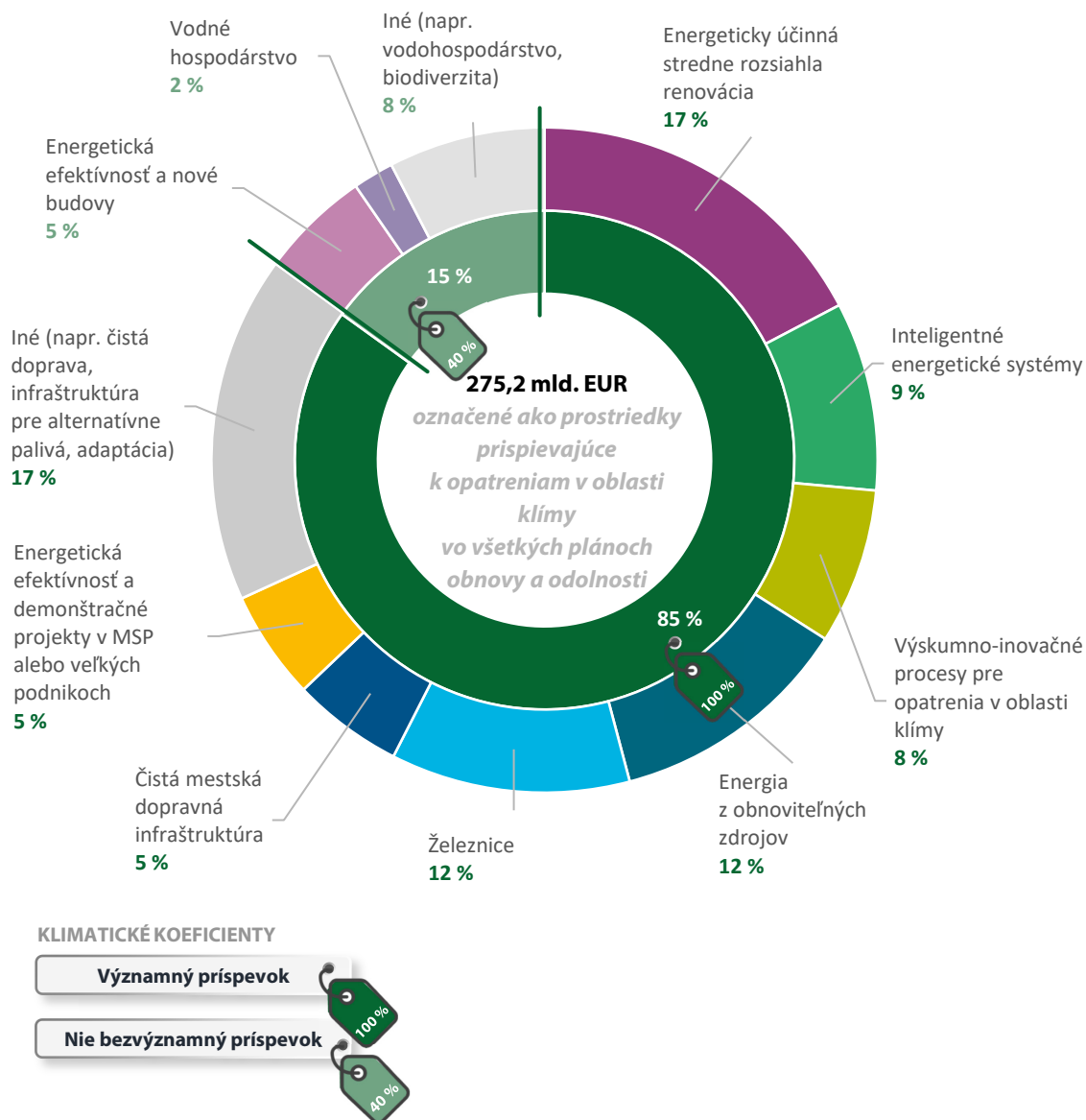
14 Očakávame, že naša práca pomôže členským štátom a Komisii zlepšiť právny rámec pre zelenú transformáciu, relevantnosť opatrení zameraných na klímu a spoľahlivosť podávania správ o príspevku EÚ v oblasti klímy. Naše zistenia a odporúčania budú užitočné pri zvyšovaní účinnosti finančných prostriedkov EÚ určených na opatrenia v oblasti klímy a zelenú transformáciu v kontexte ambiciózných cieľov EÚ v oblasti klímy na roky 2030 a 2050.

Pripomienky

Príspevok z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a národných plánov k zelenej transformácii by mohol byť nadhodnotený

15 Prehľad príspevku v oblasti klímy odhadovaného v národných plánoch obnovy a odolnosti, ktorý je rozčlenený podľa klimatického koeficientu a oblasti intervencie, je uvedený na *ilustrácii 7*. 59 % plánovaných pridelených prostriedkov pripadá na osem zo 64 oblastí intervencie s pozitívnym klimatickým koeficientom (bod **09**).

Ilustrácia 7 – Prehľad príspevku v oblasti klímy podľa typu intervencie a klimatického koeficientu

Zdroj: EDA na základe 27 plánov obnovy a odolnosti, február 2024.

Výzvy v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti spojené s odhadom príspevku v oblasti klímy a pokrytím zelenej transformácie

Naše kritériá auditu

16 Podľa [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#)¹³ by mal tento nástroj prispievať k zelenej transformácii, dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy do roku 2030 a ku klimatickej neutralite do roku 2050. Opatrenia by mali byť pridelené k oblastiam intervencie, ktoré majú príslušné klimatické koeficienty. Komisia by mala monitorovať pokrok pri plnení cieľov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v oblasti klímy a životného prostredia.

17 Preskúmali sme, či je existujúci rámec Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti navrhnutý tak, aby účinne prispieval k zelenej transformácii vrátane cieľov EÚ v oblasti klímy na roky 2030 a 2050. Analyzovali sme kľúčové koncepty zelenej transformácie a sledovania klímy, ako aj to, čo zahŕňajú. Analyzovali sme aj zoznam oblastí intervencie a klimatických koeficientov, ktoré boli schválené v právnych predpisoch, a spoločné ukazovatele prijaté Komisiou.

18 Príspevok k zelenej transformácii sa týka reforiem a investícií do zelených technológií a kapacít, vrátane biodiverzity, energetickej účinnosti, obnovy budov a obehového hospodárstva¹⁴ (bod **04**). Zelená transformácia má preto širšiu oblasť pôsobnosti ako opatrenia v oblasti klímy, keďže zahŕňa ciele v oblasti biodiverzity a životného prostredia. [Nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) sa však zavádza systém sledovania s kvantitatívnym cieľom 37 % len pre opatrenia súvisiace s klímou (bod **06**), ale nestanovuje sa v ňom cieľ pre environmentálne opatrenia. Systém sledovania environmentálnych cieľov existuje¹⁵, ale nepoužíva sa, keďže v [nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) sa preň nestanovuje kvantitatívny cieľ.

19 V našej osobitnej správe o výdavkoch v oblasti klímy¹⁶ sme konštatovali, že metodika použitá na sledovanie opatrení v oblasti klímy zahŕňa vysokú mieru aproximácie. Poukázali sme aj na to, že klimatické koeficienty neumožňujú presné vyčíslenie očakávaného príspevku na opatrenia v oblasti klímy.

¹³ Článok 4, odôvodnenia 26 a 63 [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#).

¹⁴ Odôvodnenie 11 [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#).

¹⁵ Príloha V k [nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#).

¹⁶ [Osobitná správa 09/2022](#), bod 37.

20 Metodika použitá na sledovanie klímy je v období 2021 – 2027 spoločná pre všetky fondy EÚ, vrátane Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a je podobná metodike uplatňovanej v období 2014 – 2020 (bod 07). Komisia uznala, že v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti by použitie jednotného klimatického koeficientu (buď 40 % alebo 100 %) pre opatrenia mohlo viesť v niektorých prípadoch k podhodnoteniu jeho očakávaného prínosu v oblasti klímy¹⁷. V snahe lepšie odhadnúť príspevok v oblasti klímy zaviedla Komisia koncepciu čiastkových opatrení, aby tak bolo možné, ak sú k dispozícii dostatočné informácie, použiť viaceré oblasti intervencie a koeficienty na presnejšie určenie príspevku v oblasti klímy a vylúčiť náklady, ktoré k plneniu cieľov neprispievajú alebo majú zanedbateľný príspevok¹⁸. Komisia a členské štáty rokovali o navrhovaných čiastkových opatreniach a schvaľovali ich v jednotlivých prípadoch.

21 Zistili sme, že takmer polovica očakávaného príspevku Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v oblasti klímy (44 %) pochádza z opatrení, ktoré neboli rozdelené na žiadne čiastkové opatrenia. Naša vzorka potvrdila podobný podiel v 10 z 24 opatrení, ktoré neboli rozdelené (41 %). Týmto desiatim opatreniam bol pridelený 100 % klimatický koeficient a najmenej v siedmich z nich sme zistili potenciálne nadhodnotenia, pretože nie všetky prvky boli relevantné z hľadiska klímy. To nás viedlo k záveru, že táto prax nevedla vždy k presnejšiemu stanoveniu prínosu súvisiacich opatrení v oblasti klímy a že na odhad prínosu týchto opatrení v oblasti klímy sa použila vysoká miera aproximácie, najmä v prípade komplexných opatrení s rôznymi zložkami, ktorých príspevky v oblasti klímy sa tiež rôznili.

22 Hoci cieľom čiastkových opatrení bolo lepšie priradovať klimatické koeficienty, usmernenia Komisie neobsahovali pokyny na zabezpečenie konzistentnosti pri uplatňovaní čiastkových opatrení v rámci rôznych plánov obnovy a odolnosti. V praxi to viedlo k pridelovaniu koeficientov s rôznou mierou podrobnosti. V našej vzorke sme napríklad zistili, že len Chorvátsko rozdelilo opatrenie na financovanie energetickej obnovy budov tak, aby sa zohľadnila štrukturálna časť investícií bez klimatického koeficientu. Ostatné tri členské štáty nenavrhl pre podobné opatrenia žiadne rozdelenie.

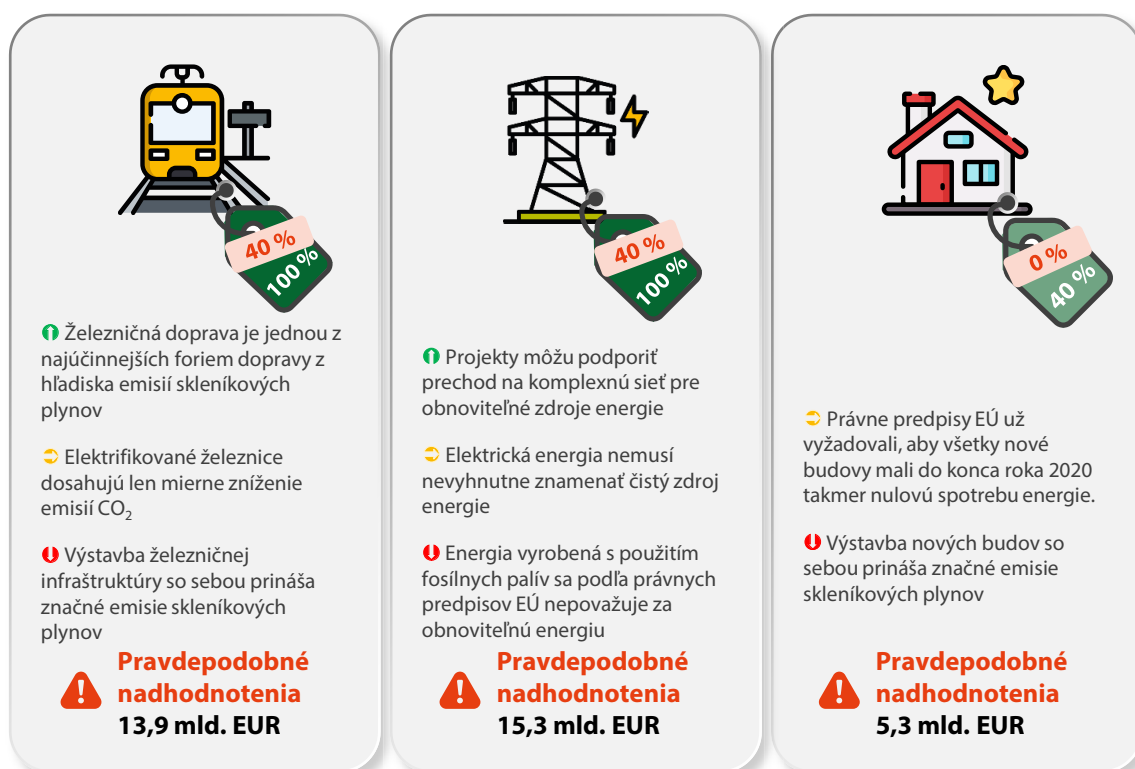
23 V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa na výstavbu akejkoľvek novej vysoko účinnej budovy prideluje 40 % klimatický koeficient. Vzhľadom na to, že z nových budov nevyplývajú žiadne úspory energie, domnievame sa, že 40 %

¹⁷ SWD(2021) 12 časť 1/2, Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti členských štátov, s. 29.

¹⁸ Tamže.

klimatický koeficient nie je možné odôvodniť a tento koeficient by mal byť 0 %. Okrem toho sa v našej predchádzajúcej [osobitnej správe o výdavkoch v oblasti klímy](#) uvádza, že niektoré klimatické koeficienty pridelené v právnom rámci železničným infraštruktúram a elektrizačným sústavám môžu viesť k nadhodnoteniu z hľadiska očakávaného prínosu v oblasti klímy. Domnievame sa, že tieto zistenia zostávajú v platnosti i pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti. Na [ilustrácii 8](#) je znázornené naše opätovné posúdenie koeficientov pre tieto tri uvedené oblasti intervencie a výsledné pravdepodobné nadhodnotenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré predstavuje 34,5 mld. EUR. Pri posudzovaní sme počítali 40 % koeficient v prípade nie bezvýznamného pozitívneho príspevku a 0 % v prípade neutrálneho alebo zanedbateľného príspevku¹⁹ ([ilustrácia 4](#)).

Ilustrácia 8 – Opätovné posúdenie koeficientov zo strany EDA

Pozn.: Toto opätovné posúdenie zahŕňa oblasti intervencie 064, 065, 066a, 033 a 025b.

Zdroj: EDA na základe [osobitnej správy o výdavkoch v oblasti klímy](#) a [smernice o energetickej hospodárnosti budov](#).

24 Štyri zo 14 spoločných ukazovateľov vymedzených pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti majú za cieľ merať pokrok pri dosahovaní zelenej transformácie ([ilustrácia 9](#)). Pri našej predchádzajúcej práci sme zistili, že spoločné ukazovatele sa obmedzujú na posúdenie celkovej výkonnosti a pilier zelenej transformácie pokrývajú

¹⁹ SWD(2022) 225, *Climate mainstreaming architecture in the 2021 – 2027 period*

len v obmedzenom rozsahu²⁰. Neexistujú napríklad žiadne spoločné ukazovatele pre environmentálne opatrenia alebo pre opatrenia zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov, ktoré sú relevantné pre environmentálne a klimatické ciele Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Nedostatok takýchto ukazovateľov neumožňuje merať pokrok pri plnení týchto cieľov.

Ilustrácia 9 – Štyri spoločné ukazovatele v rámci piliera zelenej transformácie

Zdroj: Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2106.

Nejasný príspevok plánovaných opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k opatreniam v oblasti klímy a zelenej transformácii

Naše kritériá auditu

25 V súlade s [nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#)²¹ by členské štáty mali do svojich plánov obnovy a odolnosti zahrnúť opatrenia, ktoré sú relevantné pre zelenú transformáciu a ktoré prispievajú k plneniu cieľov v oblasti klímy. Klimatické koeficienty by mali odrážať ciele opatrení a ich očakávaný vplyv na opatrenia v oblasti klímy. V míľnikoch a cieľoch spojených s týmito opatreniami by sa mal posudzovať pokrok pri dosahovaní cieľov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vrátane zelenej transformácie.

²⁰ Osobitná správa 26/2023, body 42, 43 a 94.

²¹ Odôvodnenia 26 a 39, články 2, 4 a 18 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

26 Posudzovali sme, do akej miery si členské štáty pri navrhovaní svojich plánov zvolili relevantné opatrenia pre zelenú transformáciu alebo opatrenia v oblasti klímy. Preskúmali sme aj to, či členské štáty stanovili míľniky a ciele, ktoré môžu posúdiť výkonnosť. Keďže národné plány posudzuje Komisia, analyzovali sme aj poskytnuté usmernenia.

27 Zistili sme, že stanovenie kvantitatívneho cieľa pre opatrenia v oblasti klímy vo všeobecnosti viedlo členské štáty k tomu, aby do svojich plánov obnovy a odolnosti zahrnuli opatrenia, ktoré súvisia s klímou. V plánoch obnovy a odolnosti každého vybraného členského štátu sme identifikovali opatrenia, ktoré sa na koncepcnej úrovni zamerali na dekarbonizáciu, energiu z obnoviteľných zdrojov a energetickú efektívnosť (*rámček 2*, *rámček 3* a *rámček 4* poskytujú niekoľko príkladov).

Rámček 2

Obnova budov v Chorvátsku a Grécku

Energetická obnova budov zohráva dôležitú úlohu pri dosahovaní cieľov EÚ v oblasti klímy, keďže budovy sú zodpovedné za približne 40 % primárnej energie a 36 % emisií CO₂²².

Chorvátsko zahrnulo do svojho plánu obnovy a odolnosti opatrenie s odhadovanými nákladmi vo výške 147 mil. EUR vyžadujúce 50 % zníženie ročnej potreby energie na vykurovanie a 30 % zníženie primárnej spotreby energie. Účelom tohto opatrenia je obnova viacbytových domov s väčším potenciálom úspor energie.

Grécko navrhlo opatrenie s odhadovanými nákladmi vo výške 1,25 mld. na zlepšenie energetickej efektívnosti 105 000 obytných budov a inštaláciu kapacity 150 MW s využitím nových obnoviteľných zdrojov energie.

²² Pôvodný plán obnovy a odolnosti Chorvátska, s. 1124, a pôvodný plán obnovy a odolnosti Grécka, s. 117.

Rámček 3

Dekarbonizácia priemyslu na Slovensku

Priemyselná výroba a využívanie fosílnych palív v priemysle sa na všetkých emisiách na **Slovensku** podieľajú 41 %, čo je najvyšší podiel spomedzi členských štátov EÚ²³. Cieľom opatrenia s odhadovanými nákladmi vo výške 362,7 mil. EUR je znížiť emisie skleníkových plynov financovaním projektov na dekarbonizáciu priemyslu, dosiahnuť úspory energie a využívať inovatívne environmentálne technológie v odvetviach s vysokými emisiami uhlíka.

Rámček 4

Vodík z obnoviteľných zdrojov a iné obnoviteľné plyny v Portugalsku

Cieľom **Portugalska** je podporovať energiu z obnoviteľných zdrojov z vodíka a iných obnoviteľných plynov s cieľom zlepšiť hospodársky rast a zamestnanosť, podporiť výskum a vývoj a znížiť energetickú závislosť jednotlivých štátov. Z opatrenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré predstavuje 255 mil. EUR, sa financuje 277 MW dodatočnej kapacity na výrobu vodíka z nízkouhlíkových a obnoviteľných zdrojov energie.

28 Výber opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa musel dokončiť v krátkom časovom rámci: po prijatí [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) vo februári 2021 museli členské štáty vypracovať svoje plány obnovy a odolnosti a míľniky a ciele, ktoré mali byť dosiahnuté do „dátumu ukončenia platnosti“ Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti dňa 30. augusta 2026²⁴. V usmerneniach Komisie²⁵ sa členské štáty nabádajú, aby určili vyspelé projekty s prihliadnutím na plánovaný harmonogram ich realizácie. Načasovanie bolo obzvlášť dôležité aj pre kapitoly REPowerEU (bod **01**). V našom [stanovisku 04/2022 k návrhu plánu REPowerEU](#) sme poznamenali, že obmedzený časový rámec Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti spolu s časom potrebným na predloženie a schválenie

²³ Pôvodný plán obnovy a odolnosti Slovenska, s. 7.

²⁴ Článok 18 ods. 4 písm. i) [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#).

²⁵ SWD(2021) 12 časť 1/2, Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti členských štátov, s. 44.

zmien plánov obnovy a odolnosti nemusel byť pre niektoré ciele plánu REPowerEU vhodný²⁶.

29 Z našej analýzy štyroch plánov obnovy a odolnosti vo vzorke vyplýva, že tieto členské štáty sa vo všeobecnosti riadili usmerneniami Komisie a rozhodli sa pre vyspelé projekty a do svojich plánov obnovy a odolnosti zahrnuli opatrenia, ktoré boli zvyčajne financované buď z iných nástrojov EÚ alebo čakali na pridelenie finančných prostriedkov, aby mohli byť realizované. V našej vzorke opatrení na údržbu obnoviteľných zdrojov energie alebo železníc sme našli aj štyri príklady, ktoré môžu byť považované za súčasť opakujúcich sa verejných výdavkov²⁷. V rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je to povolené len v riadne odôvodnených prípadoch²⁸.

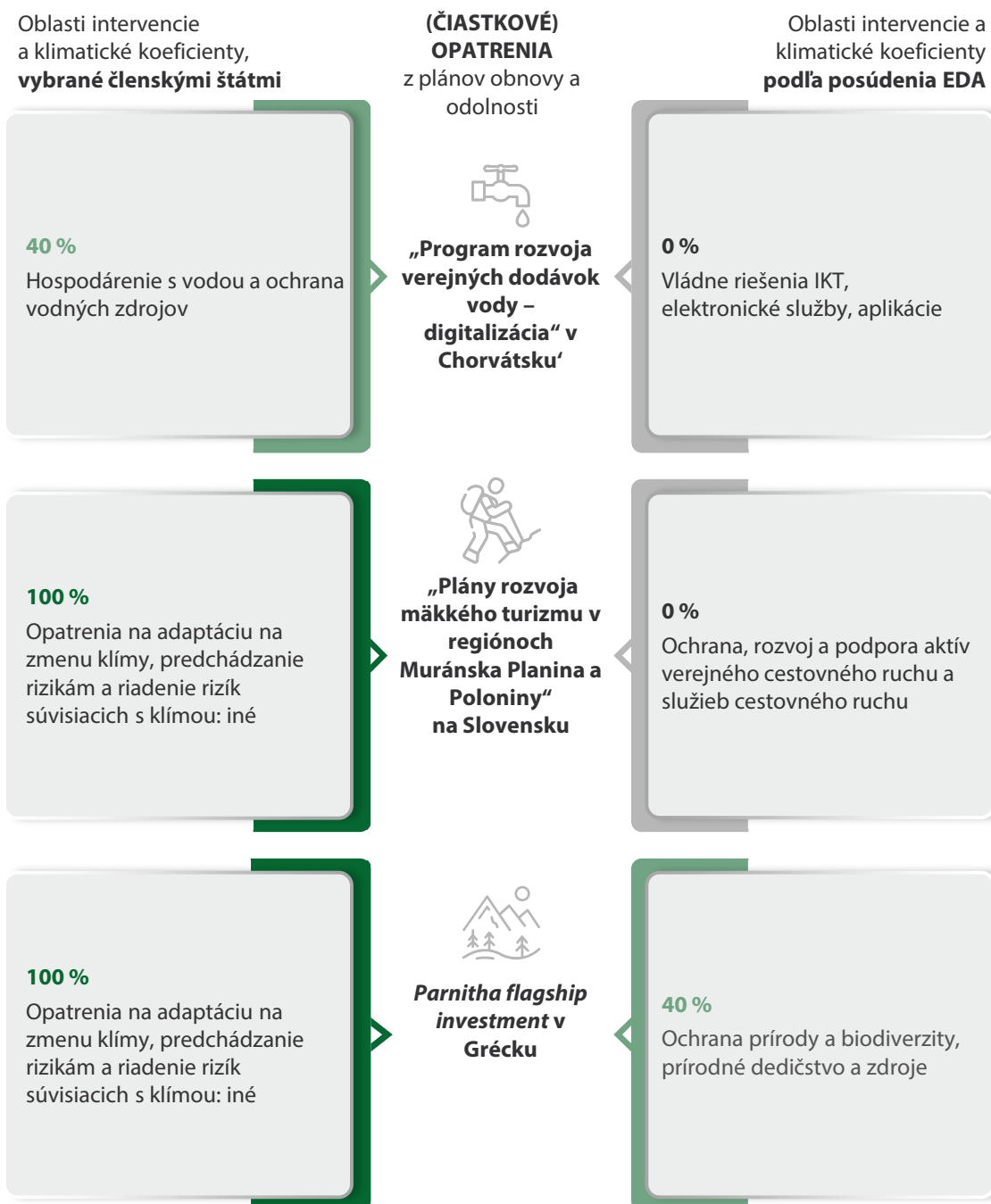
30 Posudzovali sme aj to, ako boli opatrenia označené na účely odhadu ich príspevku v oblasti klímy. Zistili sme, že 36 (čiastkových) opatrení (z 55) vo vybraných plánoch obnovy a odolnosti malo primerané klimatické koeficienty. Vo zvyšných 19 prípadoch sa domnievame, že uplatnený koeficient nebol úplne odôvodnený. Bolo to tak preto, že tieto (čiastkové) opatrenia nezodpovedali vybraným oblastiam intervencie, čo presne neodrážalo ich povahu alebo ich ciele. Naše posúdenie vychádza z opisu opatrenia a jeho míľnikov a cieľov uvedených v plánoch obnovy a odolnosti. Domnievame sa, že Komisia mala tieto nezrovnalosti odhaliť pri posudzovaní plánov. V 12 z 19 prípadov sme prerozdělili (čiastkové) opatrenia do oblastí intervencie, ktoré lepšie odrážajú povahu investície a súvisiaci koeficient. To malo za následok pravdepodobné nadhodnotenie vo výške najmenej 430 mil. EUR. Na *ilustrácii 10* sa uvádzajú príklady, pri ktorých sa domnievame, že oblasť intervencie a súvisiaci klimatický koeficient, ktoré si zvolili členské štáty a ktoré schválila Komisia, nie sú správne.

²⁶ Bod 7 stanoviska 04/2022 k plánu REPowerEU.

²⁷ Svetová banka, pracovný dokument, *Recurrent expenditure requirements of capital projects*.

²⁸ SWD(2021) 12 časť 1/2, Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti členských štátov, s. 16 – 17.

Ilustrácia 10 – Príklady sledovania klímy, ktoré neodrážajú povahu (čiastkového) opatrenia

Zdroj: EDA na základe pôvodného plánu obnovy a odolnosti a prílohy VI k nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

31 V usmerneniach, ktoré poskytla Komisia, pokiaľ ide o výber opatrení prispievajúcich k zelenej transformácii a ich prepojenie s klimatickými koeficientmi a oblasťami intervencie,²⁹ chýbali konkrétne príklady opatrení, ktoré by boli vhodné pre každú z týchto oblastí. Usmernenie neobsahovalo kritériá ani odporúčania týkajúce sa toho, kedy by sa opatrenie malo rozdeliť na čiastkové opatrenia (bod 20).

32 Opatrenie vzťahujúce sa na konkrétnu činnosť možno priradiť k rôznym oblastiam intervencie, ktoré sa započítavajú buď ako 100 % alebo 40 %, v závislosti od toho, či sú spojené s podmienkami, ktoré je potrebné splniť³⁰. Napríklad opatrenia zamerané na energetickú účinnosť majú zvyčajne 40 % klimatický koeficient. V [nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) sa vyžaduje, aby takéto opatrenia dosiahli v priemere aspoň stredne rozsiahle zníženie dopytu po primárnej energii, aby sa považovali za 100 % relevantné z hľadiska klímy. Stredne rozsiahle renovácie zodpovedajú úsporám primárnej energie vo výške od 30 % do 60 %³¹. Komisia vo svojich usmerneniach špecifikovala, že na to, aby sa opatrenie započítavalo ako prispievajúce k opatreniam v oblasti klímy vo výške 100 %, stačí dosiahnuť v priemere 30 % úspor primárnej energie (čo je nižší povolený rozsah)³². To znamená, že jednoduché renovácie (zodpovedajúce úsporám nižším než 30 %) môžu byť započítané ako prispievajúce k cieľom v oblasti klímy v rozsahu 100 %, pokiaľ ostatné projekty v rámci tohto opatrenia dosahujú vyššie úspory.

33 Zoznam oblastí intervencie relevantných pre opatrenia v oblasti klímy, ako sa stanovuje v [nariadení o Mechanizme na podporu](#), zahŕňa približne 97 % všetkých opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s príspevkom v oblasti klímy. V zostávajúcich prípadoch by členské štáty mohli využívať oblasti intervencie *ad hoc*. Zistili sme, že tieto *ad hoc* oblasti sa používali výlučne pre elektrické alebo plug-in hybridné elektrické vozidlá. Elektrické vozidlá boli označené ako 100 % a plug-in hybridné elektrické vozidlá boli označené ako 40 %. Nie je jasné, či spoluzákonodarcovia zamýšľali vylúčiť takéto investície z príspevku v oblasti klímy. Podľa Komisie bola absencia takýchto oblastí intervencie pochybením.

²⁹ SWD(2021) 12 časť 1/2, Usmernenia pre plány obnovy a odolnosti členských.

³⁰ SWD(2021) 12 časť 1/2, Usmernenia pre plány obnovy a odolnosti členských štátov, s. 28; príloha V k nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

³¹ Odporúčanie Komisie týkajúce sa obnovy budov.

³² SWD(2021) 12 časť 1/2, Usmernenia pre plány obnovy a odolnosti členských štátov, s. 30.

34 Problematická otázka súvisí s administratívnymi nákladmi. Slovensko zaviedlo čiastkové opatrenia týkajúce sa administratívnych nákladov na pokrytie plátov existujúcich zamestnancov a dodávateľov najatých na riadenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Administratívne náklady EÚ sa nepovažujú za výdavky v oblasti klímy³³. Okrem toho sa náklady Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na existujúcich zamestnancov vo všeobecnosti považujú za opakujúce sa výdavky zo štátneho rozpočtu a nemali by byť nahradzované financovaním z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (okrem riadne odôvodnených prípadov)³⁴. Slovenské orgány však prideliť čiastkovým opatreniam na administratívne náklady pozitívny klimatický koeficient, čo podľa nášho posúdenia nie je odôvodnené.

35 Po analýze míľnikov a cieľov pridelených opatreniam zaradeným do vzorky v štyroch členských štátoch, ktoré sme vybrali, sme našli príklady míľnikov a cieľov, ktoré nezabezpečujú sledovanie pokroku pri realizácii zelenej transformácie alebo ktoré sa nevzťahujú na všetky čiastkové opatrenia týkajúce sa klímy (*tabuľka 1*). Splnenie týchto míľnikov a cieľov tak povedie k platbám bez toho, aby bolo potrebné poskytnúť informácie o príspevku zodpovedajúceho (čiastkového) opatrenia k zelenej transformácii a o dosiahnutých výsledkoch. Domnievame sa, že Komisia mohla požiadať o zlepšenie cieľov. Míľniky a ciele sa používajú na meranie pokroku vykonávania. Pri svojej predchádzajúcej práci³⁵ sme zaznamenali, že sa zameriavali skôr na výstupy než na výsledky. Na Slovensku sme však našli aj dobrý príklad, keď bol cieľ pre opatrenie na dekarbonizáciu priemyslu stanovený z hľadiska skutočného zníženia emisií CO₂.

³³ Komisia, [webová stránka o začleňovaní problematiky klímy](#).

³⁴ SWD(2021) 12 časť 1/2, Usmernenia pre plány obnovy a odolnosti členských štátov, s. 16.

³⁵ Osobitná správa 21/2022, bod 81, a osobitná správa 26/2023, bod 95.

Tabuľka 1 – Príklady problémov, ktoré sme identifikovali v súvislosti s cieľmi zelenej transformácie

Problém, ktorý sme zistili	Príklady z členských štátov
 <p>Chýbajúce ciele v oblasti klímy na sledovanie pokroku pri realizácii</p>	<p>Na Slovensku sa jediný cieľ čiastkového opatrenia týkajúceho sa adaptácie na zmenu klímy týka výberu projektov. Komisia bude vyplácať finančné prostriedky bez toho, aby vedela, či projekty prispievajú k cieľu opatrenia alebo či sú vôbec dokončené.</p>
 <p>Míľniky a ciele sa nevzťahujú na všetky čiastkové opatrenia v oblasti klímy.</p>	<p>V Grécku bolo jedno opatrenie zamerané na priemyselné parky rozdelené tak, aby sa zohľadnili investície do slnečnej energie, vodného hospodárstva, zberu odpadových vôd atď. V prípade všetkých vybraných projektov sa posledný míľnik, dokončenie výstavby, nevzťahuje na žiadne z týchto čiastkových opatrení.</p>

Nedostatočné údaje o tom, ako vykonávanie opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti prispieva k zelenej transformácii

Nezrovnalosti pri uplatňovaní zásady „výrazne nenarušiť“

Naše kritériá auditu

36 Všetky opatrenia Mechanizmu na podporu obnovy vrátane zelenej transformácie by mali „výrazne nenarušiť“ šesť environmentálnych cieľov v zmysle článku 17 [nariadenia o taxonómii](#)³⁶.

37 Preskúmali sme, ako sa zásada „výrazne nenarušiť“ uplatňovala v našej vzorke opatrení a ako tieto opatrenia prispievajú k opatreniam oblasti klímy.

38 Cieľom zásady „výrazne nenarušiť“ je zabezpečiť, aby všetky opatrenia financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti boli udržateľné z environmentálneho hľadiska. V [nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) sa od Komisie vyžaduje, aby vykonala podrobné posúdenie plánov obnovy s cieľom zabezpečiť súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“³⁷ ([ilustrácia 11](#)). Po prvýkrát

³⁶ Článok 5 ods. 2 [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#).

³⁷ Článok 18 ods. 4 písm. d) [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#).

bolo dodržiavanie tejto zásady podmienkou vyplatenia finančných prostriedkov. Každé opatrenie sa muselo považovať za súčasť posúdenia zásady „výrazne nenarušiť“. V riadne odôvodnených prípadoch sa mohlo vykonať zjednodušené posúdenie jedného alebo viacerých environmentálnych cieľov.

39 Podľa usmernenia Komisie je zjednodušený prístup povolený, „ak sa opatrenie uplatnením sledovania označí ako opatrenie 100 % podporujúce jeden zo šiestich environmentálnych cieľov“, „považuje sa za opatrenie, ktoré je v rámci tohto cieľa v súlade so zásadou výrazne nenarušiť“³⁸. Technické pokyny navyše umožňovali zjednodušený prístup pri konkrétnom ciele, pokiaľ opatrenie nemalo žiadny predpokladaný dosah alebo pokiaľ bol jeho dosah zanedbateľný. Podľa **technického usmernenia týkajúceho sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“** je však „nepravdepodobné“, že zjednodušený prístup by sa mohol uplatňovať na opatrenia v oblastiach, ako je energetika, doprava, odpadové hospodárstvo alebo priemysel, pri ktorých je väčšia pravdepodobnosť, že ovplyvnia jeden alebo viacero cieľov.

Ilustrácia 11 – Šesť environmentálnych cieľov, na ktoré sa vzťahuje zásada „výrazne nenarušiť“ v Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti

Zdroj: EDA na základe nariadenia o taxonómii.

40 Komisia sa domnieva, že členské štáty sú plne zodpovedné za zabezpečenie správneho vykonávania zásady „výrazne nenarušiť“³⁹. Je však na Komisii, aby pri posudzovaní plánov obnovy a odolnosti overila, či bola táto zásada dodržaná. Vo fáze vykonávania Komisia overuje súlad so zárukami týkajúcimi sa zásady „výrazne

³⁸ Technické usmernenie týkajúce sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

³⁹ Technické usmernenie týkajúce sa uplatňovania zásady „výrazne nenarušiť“ v kontexte vykonávania plánov obnovy a odolnosti.

nenarušiť“, ako sa opisuje v rozhodnutí Rady, ktorým sa schvaľuje plán obnovy a odolnosti, za predpokladu, že tieto záruky sú súčasťou míľnikov a cieľov. Je nevyhnutné vykonať riadne posúdenie zásady „výrazne nenarušiť“, keďže opatrenie, ktoré je v rozpore s touto zásadou, sa stáva neoprávneným⁴⁰. V minulosti sme zistili, že Komisia vo všeobecnosti primerane posúdila opatrenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a ich súlad so zásadou „výrazne nenarušiť“ a v prípade potreby požiadala o vylúčenie alebo zmenu určitých opatrení⁴¹, ale nevyšetřila povahu a rozsah vplyvu potenciálne škodlivých opatrení.

41 Z našej analýzy posúdenia zásady „výrazne nenarušiť“ vykonanej v súvislosti s 24 opatreniami zaradenými do vzorky vyplynulo, že usmernenia týkajúce sa zásady „výrazne nenarušiť“ viedli k odlišnému uplatňovaniu tejto zásady štyrmi vybranými členskými štátmi. Chorvátsko napríklad vykonalo vecné posúdenie dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ v prípade všetkých šiestich opatrení, ktoré sme zaradili do vzorky, zatiaľ čo Grécko si vždy zvolilo zjednodušený prístup, a to aj v prípade opatrení s vyšším rizikom dosahu na jeden alebo viac cieľov zásady „výrazne nenarušiť“ (bod 40), čo Komisia akceptovala. Naša práca potvrdila, že vnútroštátne orgány sa domnievajú, že implementácia ustanovení týkajúcich sa zásady „výrazne nenarušiť“ je náročná, a to najmä z dôvodu ich zložitosti a novosti.

42 Za určitých podmienok sa v⁴² zmenenom [nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) stanovuje výnimka z povinnosti uplatňovať zásadu „výrazne nenarušiť“ na niektoré opatrenia REPowerEU, napríklad opatrenia potrebné na riešenie bezprostredných potrieb v oblasti energetickej bezpečnosti. Ako sme skonštatovali v našom [stanovisku k plánu REPowerEU](#), takáto výnimka predstavuje riziká pre účinnosť Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pri dosahovaní zelenej transformácie, keďže je potrebné vybrať si medzi cieľom bezpečnosti dodávok energie na jednej strane a environmentálnymi a klimatickými otázkami na strane druhej.

43 Veľké stavebné alebo rozvojové projekty v EÚ musia byť nielen v súlade so zásadou „výrazne nenarušiť“, ale musia podliehať aj posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa [smernice 2011/92/EÚ](#). Na [ilustrácii 12](#) sú uvedené rôzne

⁴⁰ Tamže.

⁴¹ [Osobitná správa 21/2022](#), body 58 a 60.

⁴² Článok 21c ods. 6 [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#), zmenený [nariadením \(EÚ\) 2023/435 o kapitolách REPowerEU](#).

prístupy k týmto environmentálnym požiadavkám. Podobná pripomienka bola zahrnutá do našej najnovšej správy o posúdení plánov obnovy a odolnosti Komisiou⁴³.

Ilustrácia 12 – Posúdenie environmentálnych požiadaviek v Portugalsku

Príklad osvedčených postupov:

Opatrenie zahŕňajúce výstavbu priehrady obsahovalo vo svojich míľnikoch odkaz na posudzovanie vplyvov na životné prostredie. Domnievame sa, že odkaz na posudzovanie vplyvov na životné prostredie a jeho požiadavky uľahčujú vnútroštátnym orgánom a Komisii kontrolu súladu pri posudzovaní príslušných míľnikov alebo cieľov pred vyplatením platby.

Príklad problematickejšieho prístupu:

V prípade jednej významnej investície do verejnej dopravy sa v posúdení dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ nepovažovalo opatrenie za opatrenie, ktoré by mohlo mať negatívny vplyv na zmiernenie zmeny klímy, keďže bolo označené ako 100 % relevantné z hľadiska klímy. Projekt však počas fázy výstavby nevyhnutne vyprodukoval významné emisie skleníkových plynov, a bez vecného posúdenia dodržiavania zásady „výrazne nenarušiť“ vnútroštátne orgány nemohli kontrolovať, ako by tieto emisie boli vyvážené úsporami, akonáhle bude projekt funkčný.

Zdroj: EDA na základe informácií poskytnutých portugalskými orgánmi.

Nie všetky opatrenia v oblasti klímy sú také ekologické, ako sa plánovalo

**Naše
kritériá
auditu**

44 Očakáva sa, že opatrenia označené ako opatrenia relevantné z hľadiska klímy prispejú k zelenej transformácii a preukážu pozitívny príspevok k opatreniam v oblasti klímy, vrátane dosiahnutia cieľov EÚ v oblasti klímy⁴⁴.

45 V čase auditu sme preskúmali súčasný stav vykonávania opatrení súvisiacich s klímou. Posúdili sme potenciálne nezrovnalosti v porovnaní s pôvodným návrhom opatrenia v plánoch obnovy a odolnosti.

⁴³ Osobitná správa 21/2022, body 60 a 61.

⁴⁴ Články 4 a 19 ods. 3 písm. e), príloha V 2.5 k nariadeniu o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

46 Naša analýza vybraných opatrení, ktoré boli označené ako opatrenia prispievajúce k opatreniam v oblasti klímy, vyvolala otázky, či sú opatrenia také ekologické, ako sa plánovalo. V **rámčeku 5** sú uvedené príklady odchýlok vyplývajúcich z opatrení, ktoré neboli rovnako ekologické, ako bolo opísané, a ktoré sme zistili vo všetkých členských štátoch v našej vzorke pri posudzovaní vykonávania opatrení.

Rámček 5

Príklady menej ekologických opatrení v oblasti klímy, ako boli opísané

Vplyvy na životné prostredie sa neposudzujú

V **Grécku** je cieľom opatrenia vybudovať novú prečerpávaciu vodnú elektrárň. Tento typ uskladňovania energie má v porovnaní s batériami a systémami uskladnenia vodíka najvyšší rozsah výkonu a najväčšiu životnosť, ale je menej šetrný k životnému prostrediu, pretože prispieva k strate biodiverzity vo vodnom prostredí⁴⁵. Zistili sme, že potenciálne poškodenie biodiverzity nebolo v prípade opatrenia posúdené (bod **41**) a neboli identifikované zmierňujúce kroky.

Nesprávny príspevok v oblasti klímy

V **Chorvátsku** bolo opatrenie týkajúce sa výskumu a vývoja označené ako „čistá mestská doprava“ (100 % koeficient). Ide o projekt zameraný na konkurencieschopnosť a digitalizáciu. Domnievame sa, že vhodnejšou oblasťou intervencie by bola „digitalizácia dopravy, pokiaľ čiastočne ide o zníženie emisií skleníkových plynov: cestná doprava s koeficientom 40 %. Zistili sme, že projekt môže mať pozitívny účinok presahovania na klímu, pretože sa v ňom budú používať elektrické vozidlá, to však nestačí na odôvodnenie 100 % klimatického koeficientu.

V **Portugalsku** sa z opatrenia na adaptáciu na zmenu klímy v lesnom hospodárstve (s koeficientom 100 %) financovali architektonické projekty a renovačné práce pre centrá civilnej ochrany vo vidieckych oblastiach. Podľa nášho názoru tieto výdavky sú pre adaptáciu na zmenu klímy relevantné len v obmedzenej miere, takže koeficient 100 % nemožno odôvodniť.

⁴⁵ EPRS, *What if increased energy storage could help fix climate change?*, 2023.

47 Porovnali sme aj sumy pridelené na vybrané opatrenia na základe ich očakávaných výsledkov. Zistili sme dva prípady, keď na základe stavu vykonávania v čase audítorských návštev v druhom polroku 2023 sa cieľ mohol dosiahnuť vynaložením zlomku odhadovaných nákladov, keďže ciele boli stanovené na veľmi nízkej úrovni – *rámček 6*.

Rámček 6

Príklady opatrení, pre ktoré bol stanovený príliš vysoký rozpočet na dosiahnutie cieľa

Na **Slovensku** bolo do revidovaného plánu obnovy a odolnosti zaradené jedno opatrenie, ktoré sa zameriavalo na modernizáciu kapacity na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov s výkonom 83 MW. V rokoch 2022 a 2023 orgány uverejnili tri výzvy na predkladanie návrhov zamerané na podporu modernizácie vodných elektrární, ako aj staníc na výrobu bioplynu a biometánu. Počas našej audítorskej práce sme zistili, že osem schválených žiadostí v rámci výzvy na predkladanie návrhov na výstavbu vodných elektrární by samo osebe mohlo dosiahnuť modernizáciu 78 MW kapacity, čo zodpovedá 94 % cieľovej hodnoty. Spochybňujeme preto ambicióznosť tohto cieľa. Sumy, ktoré Slovensko v súvislosti s týmito projektmi schválilo, zodpovedajú 30 % odhadovaných nákladov na opatrenia. Zvyšných 70 % podpory sa preto mohlo zamerať len na dosiahnutie 6 % cieľovej hodnoty, čo dokazuje, že opatrenie bolo možné dosiahnuť pri oveľa nižších nákladoch, keďže cieľ bol stanovený veľmi nízky.

V **Portugalsku** malo jedno opatrenie na obnovu súkromných budov zlepšením ich energetickej efektívnosti cieľ vo výške 1 milióna m² renovovanej plochy. Zistili sme, že financované projekty cieľ desaťkrát prekročili (10 miliónov m²) s využitím 41 % odhadovaných nákladov (123 mil. EUR z 300 mil. EUR). Portugalsko vo svojej kapitole REPowerEU vyčlenilo na toto opatrenie ďalších 120 mil. EUR a zvýšilo cieľ na 7,6 milióna m² renovovanej plochy. Vzhľadom na projekty, ktoré už tento cieľ dosiahli, sa domnievame, že cieľ stanovený pre toto opatrenie bol v porovnaní s pridelenými sumami príliš nízky.

Podávanie správ o výdavkoch v oblasti klímy a o zelenej transformácii v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nie je previazané so skutočnými nákladmi a výsledkami

Podávanie správ o výkonnosti opatrení zelenej transformácie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je nedostatočné

Naše kritériá auditu

48 Komisia by mala monitorovať a posudzovať výkonnosť zelenej transformácie v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti⁴⁶.

49 Preskúmali sme, ako sa v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti monitoruje výkonnosť opatrení z hľadiska zelenej transformácie. Posúdili sme, do akej miery spoločné ukazovatele poskytujú dostatočné informácie o opatreniach zaradených do vzorky, a potenciálny príspevok opatrení zelenej transformácie k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti klímy.

50 V právnom rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa nevyžaduje posúdenie vplyvu opatrení v oblasti zelenej transformácie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na ciele EÚ v oblasti klímy. Komisia však vo svojich usmerneniach vyzvala členské štáty, aby vo svojich plánoch obnovy a odolnosti odhadli vplyv reforiem a investícií na zníženie emisií skleníkových plynov, podiel energie z obnoviteľných zdrojov alebo energetickú efektívnosť. Takisto ich vyzvala, aby odhadli, do akej miery by plány obnovy a odolnosti prispeli k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy do roku 2030⁴⁷. Zistili sme, že žiadny z členských štátov, ktoré sme vybrali, takéto odhady nevykonali. Štáty neposudzovali príspevok k cieľom v oblasti klímy a energetiky na úrovni jednotlivých opatrení, ani na úrovni plánov obnovy a odolnosti.

⁴⁶ Odôvodnenie 63 a článok 29 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

⁴⁷ SWD(2021) 12 časť 1/2, Usmernenie k plánom obnovy a odolnosti členských štátov, s. 4.

51 V právnom rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa však predpokladajú štyri ukazovatele na monitorovanie jeho výkonnosti v oblasti zelenej transformácie (bod 24). V rámci našej audítorskej práce sme skúmali spoločné ukazovatele pre opatrenia zelenej transformácie a zistili sme, že neposkytli dostatočné informácie o výkonnosti. Z 24 opatrení v našej vzorke bolo 14 problematických:

- o výsledky vykázané v prípade jedného opatrenia sa netýkajú výlučne opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (*rámček 7* – príklad z Portugalska);
- o na šesť opatrení sa nevzťahujú žiadne spoločné ukazovatele zelenej transformácie, o ktorej sme zistili, že poskytujú len obmedzené pokrytie zelenej transformácie (pozri bod 24);
- o pokiaľ ide o zvyšných sedem opatrení, spoločné ukazovatele neposkytli relevantné informácie o pokroku pri dosahovaní ich cieľov (*rámček 7* – príklady z Chorvátska a zo Slovenska).

Rámček 7

Príklady opatrení, ktorých ukazovatele nie sú dostatočné na zachytenie ich výkonnosti v oblasti klímy

V **Portugalsku** je jedno opatrenie vrátane opatrení na zvyšovanie informovanosti a preventívnych opatrení týkajúcich sa lesných požiarov spojené so spoločným ukazovateľom počtu obyvateľov, ktorí majú z takéhoto opatrenia prospech (spoločný ukazovateľ 4 – *ilustrácia 9*). Očakáva sa, že 30 % portugalského obyvateľstva má prospech z opatrenia na prispôsobenie sa lesným požiarom. Domnievame sa, že tento ukazovateľ neposkytuje presné informácie o vplyve tohto opatrenia na klímu, pretože presahuje jeho rozsah pôsobnosti.

V **Chorvátsku** je opatrenie na dekarbonizáciu odvetvia energetiky, ktoré sa týka najmä nahradenia starých prenosových vedení, prepojené s ukazovateľom dodatočnej inštalovanej kapacity na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov (spoločný ukazovateľ 2 – *ilustrácia 9*). Hoci opatrenie umožňuje dodatočnú kapacitu, samo osebe ju nedosiahne. Ukazovateľ preto nie je pre toto opatrenie relevantný, takže jeho výkonnosť v oblasti klímy sa nesleduje.

Na **Slovensku** sa na jedno opatrenie týkajúce sa výstavby a rekonštrukcie nemocníc vzťahuje ukazovateľ úspor ročnej spotreby primárnych zdrojov energie (spoločný ukazovateľ 1 – *ilustrácia 9*). Domnievame sa však, že výstavba nových budov nevedie k žiadnym úsporám energie (*ilustrácia 8*). Jediný ďalší ukazovateľ pre toto opatrenie pochádza z jeho cieľa, ktorý sa týka počtu lôžok. To na posúdenie výkonnosti a vplyvu opatrenia na klímu nestačí.

52 Spoločné ukazovatele zelenej transformácie nie sú navrhnuté tak, aby v konečnom dôsledku sledovali vplyvy na výkonnosť jednotlivých opatrení z hľadiska opatrení v oblasti klímy a životného prostredia (bod 24). Zníženie emisií skleníkových plynov sa neevviduje, ak nie je v plánoch uvedené ako osobitný cieľ, pretože sa na ne spoločné ukazovatele nevzťahujú (bod 35). Podobne spoločný ukazovateľ dodatočnej inštalovanej kapacity pre energiu z obnoviteľných zdrojov neposkytuje informácie o nahradení fosílnych palív energiou z obnoviteľných zdrojov na účely výroby energie. Je však dôležité znížiť nielen relatívny podiel energie z fosílnych palív v energetickom mixe, ale aj absolútnu spotrebu energie z fosílnych palív⁴⁸. Vzhľadom na obmedzenia spoločných ukazovateľov sme dospeli k záveru, že podľa nich nemožno posudzovať, do akej miery opatrenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v oblasti klímy prispievajú k opatreniam v oblasti klímy.

⁴⁸ SEI, Climate Analytics, E3G, IISD, a UNEP, *The Production Gap: Phasing down or phasing up?*, 2023.

53 V decembri 2023 Komisia uverejnila správu, v ktorej sa snaží odhadnúť potenciálne zníženie emisií skleníkových plynov, ku ktorému došlo v dôsledku súboru čiastkových opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti⁴⁹. V závere správy sa uvádza, že míľniky a ciele splnené do augusta 2023 (153 z 1 729) sa na odhadovanom znížení emisií skleníkových plynov podieľali 0,5 %. Komisia v správe vysvetľuje tento nízky percentuálny podiel skutočnosťou, že vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bolo stále v počiatočnom štádiu a že sa v ňom nezohľadňujú míľniky a ciele, v prípade ktorých nebolo možné stanoviť vplyv na zníženie emisií skleníkových plynov.

Skutočné výdavky na opatrenia v oblasti klímy sa nevykazujú

Naše kritériá auditu

54 Informácie o príspevku Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k opatreniam v oblasti klímy by mali byť spoľahlivé a založené na spoľahlivých predpokladoch. Na to, aby boli tieto informácie relevantné pre zainteresované strany, mali by poskytnúť presný obraz o skutočných výdavkoch na opatrenia v oblasti klímy a o príspevku k plneniu cieľov EÚ v oblasti klímy⁵⁰.

55 Preskúmali sme, ako Komisia podáva správy o príspevku Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v oblasti klímy k cieľu 37 % a o alokáciách národných plánov obnovy a odolnosti (bod **06**).

56 Požiadavka vyčleniť 37 % vnútroštátnych finančných prostriedkov na opatrenia v oblasti klímy bola vopred skontrolovaná vo fáze návrhu a schvaľovania plánov obnovy a odolnosti (bod **09**). Komisia potom vo svojej výročnej správe o riadení a výkonnosti rozpočtu EÚ za rok 2022 uviedla, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti dosiahol príspevok v oblasti klímy vo výške 203 mld. EUR, t. j. 40 %⁵¹. Toto tvrdenie bolo založené na odhadovaných nákladoch, ktoré členské štáty uviedli vo svojich pôvodných plánoch obnovy a odolnosti, a nie na skutočných výdavkoch. Vo februári 2024 bol plánovaný príspevok v oblasti klímy po revízii plánov obnovy a odolnosti revidovaný smerom nahor. Podľa Komisie predstavuje 275 mld. EUR alebo 42,5 % (*ilustrácia 5*).

⁴⁹ Európska komisia, *NGEU Report on the impact of green bonds*, 2023, s. 17.

⁵⁰ Na základe usmernenia Rady pre medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor, *Recommended practice guideline 3 – Reporting Service Performance Information*.

⁵¹ Európska komisia, *Annual management and performance report 2022*, zväzok II, s. 9.

57 Komisia nemonitoruje skutočný podiel a výšku príspevku plánov obnovy a odolnosti k cieľom v oblasti klímy, keďže v [nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) sa nevyžaduje, aby Komisia vykazovala skutočné výdavky v oblasti klímy, ktoré prispievajú k dosiahnutiu cieľa 37 %, ale odhadované náklady (bod [56](#)). V rámci dohôd o financovaní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti alebo dohôd o úvere uzavretých s Komisiou sa od členských štátov vyžaduje, aby nahlasovali celkovú kumulatívnu sumu vyplatených výdavkov prispievajúcich k plneniu cieľov v oblasti klímy⁵². Podľa dohôd sa tieto informácie nezohľadňujú v prípade platieb v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Podľa nášho názoru by ich Komisia mohla využiť na monitorovanie skutočných výdavkov v oblasti klímy, no nerobí to.

58 Bez ohľadu na príspevok opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti k opatreniam v oblasti klímy sa ich skutočné náklady môžu výrazne líšiť od nákladov odhadovaných pri schvaľovaní plánov obnovy a odolnosti, čo má vplyv na podiel príspevku na opatrenia v oblasti klímy. Ako potvrdila Komisia, platby by sa mali uskutočniť aj vtedy, ak sú skutočné náklady na príslušné opatrenie nižšie (alebo vyššie) ako pôvodný odhad (bod [47](#) a [rámcik 6](#)), za predpokladu, že sa splnia míľniky a ciele. Bez ohľadu na rozdiely sa celková suma pôvodne plánovaná ako náklady na toto opatrenie stále plne započítava do cieľa plánov obnovy a odolnosti v oblasti klímy. Domnievame sa preto, že existuje riziko, že vykazované informácie nemusia odrážať skutočný príspevok plánu obnovy a odolnosti k cieľom v oblasti klímy, čo má dosah na vyvodzovanie zodpovednosti za 37 % cieľ.

59 Okrem toho existuje riziko, že oneskorenie pri realizácii projektov v oblasti klímy a pomalé čerpanie budú mať vplyv na dosiahnutie plnej výšky príspevku v oblasti klímy vo výške 275 mld. EUR (bod [56](#)). Projekty sa oneskorujú napríklad v dôsledku oneskorení v postupoch verejného obstarávania alebo oneskorení pri získavaní prevádzkových povolení. Pri našej práci sa takisto zistilo, že vnútroštátne orgány podcenili čas potrebný na realizáciu opatrení. V prípade iných opatrení je dopyt nižší, ako sa očakávalo, čo má vplyv na čerpanie finančných prostriedkov ([rámcik 8](#)). Skutočný príspevok plánov obnovy a odolnosti k opatreniam v oblasti klímy bude nižší, než bolo pôvodne vypočítané, ak sa príslušné opatrenia nedokončia alebo sa dokončia len čiastočne v lehotách stanovených v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

⁵² Článok 7 dohody o financovaní medzi Komisiou a členskými štátmi.

Rámček 8

Príklady opatrení s problémami, ktoré by mohli ovplyvniť podávanie správ o klíme

O opatrenie neprejavili záujem žiadni uchádzači

Na **Slovensku** stále prebieha verejné obstarávanie na výstavbu novej nemocnice, ktorá mala byť dokončená v polovici roka 2026. Pôvodná verejná súťaž neprilákala žiadneho uchádzača, keďže žiadny dodávateľ sa nechcel zaviazat' ku krátkym lehotám, čo potvrdili slovenské orgány. Podľa slovenského plánu obnovy a odolnosti ide o jednu z hlavných investícií prispievajúcich k zelenej transformácii.

Pri realizácii došlo k oneskoreniu

Projekty na výrobu vodíka musia prejsť zdĺhavým procesom na získanie povolenia na prevádzku. Realizáciu spomalili aj oneskorenia pri získavaní povolení a narušenie dodávateľského reťazca. V **Portugalsku** bola v čase našej návštevy (júl 2023) vyplatená zálohová platba na začatie prác len v prípade jedného z 23 schválených projektov.

Malý záujem o opatrenie

V **Grécku** bolo v prípade jedného opatrenia v oblasti elektromobility na financovanie nabíjajúcich staníc doručených do januára 2024 len 171 žiadostí, čo predstavuje 2,7 % konečného cieľa. Poukazuje to na nízku úroveň záujmu konečných príjemcov o účasť na tejto akcii. Podobne iba 6 % plánovaného počtu taxíkov sa v súčasnosti nahrádza elektrickými vozidlami. V reakcii na tento nízky záujem vnútroštátne orgány zvýšili podporu na nahradenie starých taxíkov a predĺžili lehotu na podávanie žiadostí pre prijímateľov.

Chýba prepojenie medzi výdavkami a podávaním správ o zelenej transformácii

Naše
kritériá
auditu

60 Informácie o zelenej transformácii by mali byť spoľahlivé a založené na spoľahlivých predpokladoch. Zverejnené informácie by mali jasne uvádzať metodiku použitú na ich zostavenie⁵³.

⁵³ Na základe usmernenia Rady pre medzinárodné účtovné štandardy pre verejný sektor, *Recommended practice guideline 3 – Reporting Service Performance Information*.

61 Preskúmali sme metodiku, ktorú Komisia použila na podávanie správ o pokroku pri plnení piliera zelenej transformácie. Posúdili sme aj spoľahlivosť informácií o zelenej transformácii uverejnených v [hodnotiacej tabuľke Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti](#).

62 Na podávanie správ o zelenej transformácii Komisia uplatňuje inú metodiku, než je metodika použitá na výpočet 37 % príspevku v oblasti klímy. V prípade zelenej transformácie má primárny alebo sekundárny pilier pridelený každému opatreniu rovnakú váhu: v metodike sa nerozlišuje podľa toho, či je odhadovaný príspevok k cieľu v oblasti klímy a životného prostredia významný (100 %) alebo mierny (40 %). Ak je opatrenie pridelené zelenej transformácii v rámci primárneho aj sekundárneho piliera, jeho míľniky a ciele sa do zelenej transformácie započítavajú dvakrát. Komisia odhaduje, že tieto prípady predstavovali približne 1,8 % čiastkových opatrení zahrnutých do 27 pôvodných plánov obnovy a odolnosti.

63 Ďalším rozdielom medzi týmito dvoma metodikami je, že príspevok k cieľu 37 % sa vypočíta až následne (bod [56](#)). Podávanie správ o zelenej transformácii má sledovať pokrok a v právnych predpisoch týkajúcich sa Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa stanovuje povinnosť podávať správy o výdavkoch v rámci každého piliera⁵⁴ ([ilustrácia 3](#)). Komisia sa domnieva, že toto ustanovenie je splnené podávaním správ o vyplácaní prostriedkov členským štátom na základe uspokojivého plnenia míľnikov a cieľov (bod [03](#)). Podľa nášho názoru v [nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) nie je jasné uvedené, či by sa vykazované informácie mali týkať skôr skutočných než odhadovaných výdavkov⁵⁵ a Komisia vykazuje len odhadované výdavky.

64 Komisia pri vykazovaní pokroku pri vyplácaní prostriedkov pre každý pilier vypočíta jednotkovú hodnotu míľnika alebo cieľa. Táto hodnota sa získa vydelením celkových prostriedkov pridelených členskému štátu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti jeho celkovým počtom míľnikov a cieľov⁵⁶. Míľniky a ciele nie sú priamo priradené k pilierom. S cieľom stanoviť, ktoré sú relevantné pre zelenú transformáciu, Komisia kontroluje primárne a sekundárne piliere základných opatrení (bod [05](#)). Míľniky a ciele sa považujú za prispievajúce k pilieru zelenej transformácie, pokiaľ je s ním spojené aspoň jedno z ich čiastkových opatrení.

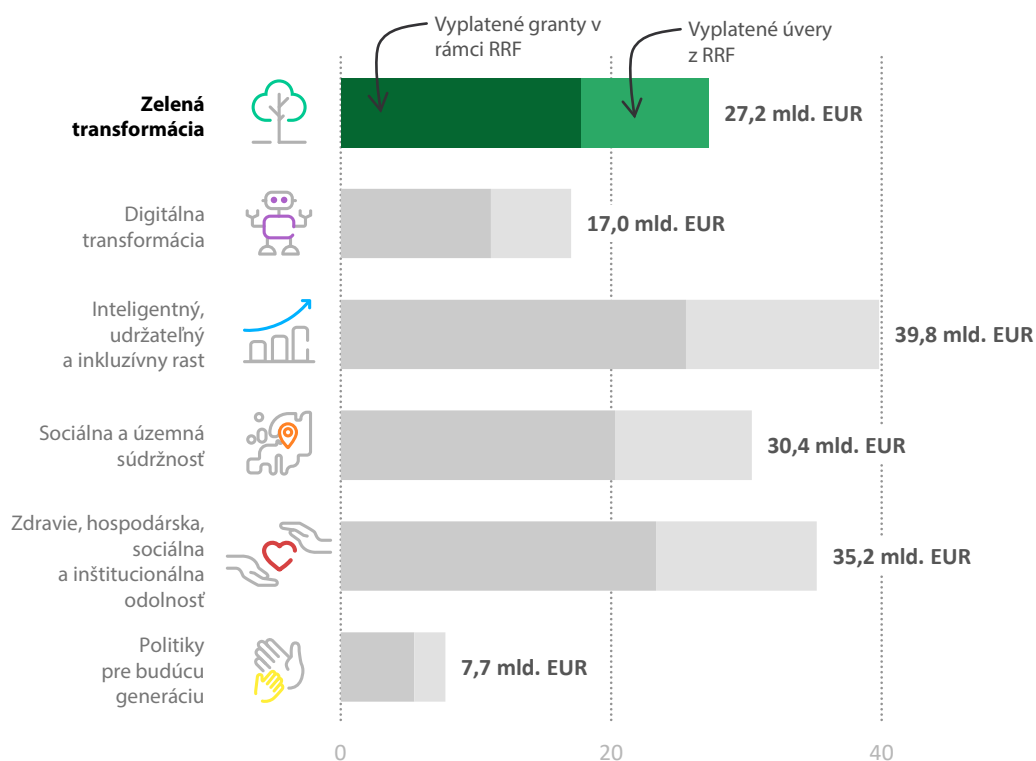
⁵⁴ Článok 29 ods. 3 [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#).

⁵⁵ [Osobitná správa 26/2023](#), bod VII.

⁵⁶ [Osobitná správa 26/2023](#), bod 78.

65 Hodnotiacia tabuľka Mechanizmu na podporu obnovy (bod 05) poskytuje informácie o platbách Komisie podľa jednotlivých pilierov, ako aj o dosiahnutých míľnikoch a cieľoch. Do februára 2024 dostali členské štáty 103 mld. EUR vo forme grantov a 54 mld. EUR vo forme úverov (nad rámec 13 % predbežného financovania vo výške približne 68 mld. EUR). Úhrady spojené s pilierom zelenej transformácie predstavujú 17 % (27,2 mld. EUR) všetkých doterajších vyplatených prostriedkov (*ilustrácia 13*). Vzhľadom na to, že samotné opatrenia v oblasti klímy by mali prispieť k 42,5 % pridelenej sumy z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (bod 09) a že zelená transformácia by mala zahŕňať 34 dodatočných environmentálnych opatrení, ktoré nie sú zohľadnené pri sledovaní opatrení v oblasti klímy, je táto suma stále pomerne nízka.

Ilustrácia 13 – Vyplatenie finančných prostriedkov podľa pilierov, ako sa uvádza v hodnotiacej tabuľke Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (v mld. EUR)

Zdroj: Hodnotiacia tabuľka Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, údaje z februára 2024.

66 Podľa zvoleného prístupu môžu byť sumy vykázané ako vyplatené v rámci zelenej transformácie podhodnotené alebo nadhodnotené, keďže jednotková hodnota míľnikov a cieľov neodráža skutočné náklady ani odhadované náklady na opatrenia. Napríklad ciele opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti budov v Portugalsku sa týkajú renovovanej plochy. Pri použití jednotkovej hodnoty sa renovácia 45 000 m² započíta v rámci zelenej transformácie rovnakým spôsobom ako renovácia 315 000 m².

67 Podľa našej predchádzajúcej správy o rámci monitorovania výkonnosti Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nedostatok údajov o skutočných výdavkoch obmedzuje posúdenie efektívneho využívania zdrojov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a úroveň výkonnosti mechanizmu na úrovni jeho pilierov. Odporučili sme preto Komisii⁵⁷, aby predložila správu o skutočných výdavkoch, čo Komisia odmietla.

68 Skutočnosť, že väčšina prvých míľnikov a cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť, súvisí so samotným začiatkom vykonávania (napr. s fázou schvaľovania výzvy na predkladanie projektov), má vplyv aj na podávanie správ o zelenej transformácii. To znamená, že včasné platby členským štátom nemusia nevyhnutne súvisieť so samotnými projektmi, ak sú ich míľniky a ciele spojené napríklad s reformami alebo prípravnými fázami na začatie opatrenia. Pokiaľ ide o nedokončené projekty alebo opatrenia, v prípade ktorých nebol dosiahnutý posledný míľnik alebo cieľ, Komisia nemôže získať späť už vyplatené finančné prostriedky, keďže v [nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) sa táto možnosť nestanovuje. V týchto prípadoch, keďže hodnotiaci tabuľka odráža sumy vyplatené členským štátom, Komisia nepreskúmava, čo bolo oznámené.

69 Zistili sme, že informácie o zelenej transformácii uvedené v [hodnotiacej tabuľke Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti](#) sú vo všeobecnosti nejasné. Nezohľadňujú sa ani odhadované sumy ani skutočné náklady na opatrenia zelenej transformácie, keďže vykazovanie je založené na jednotkových hodnotách (bod [66](#)). [Hodnotiaci tabuľka Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti](#) preto neposkytuje používateľom úplné a spoľahlivé informácie o sumách skutočne vynaložených na zelenú transformáciu.

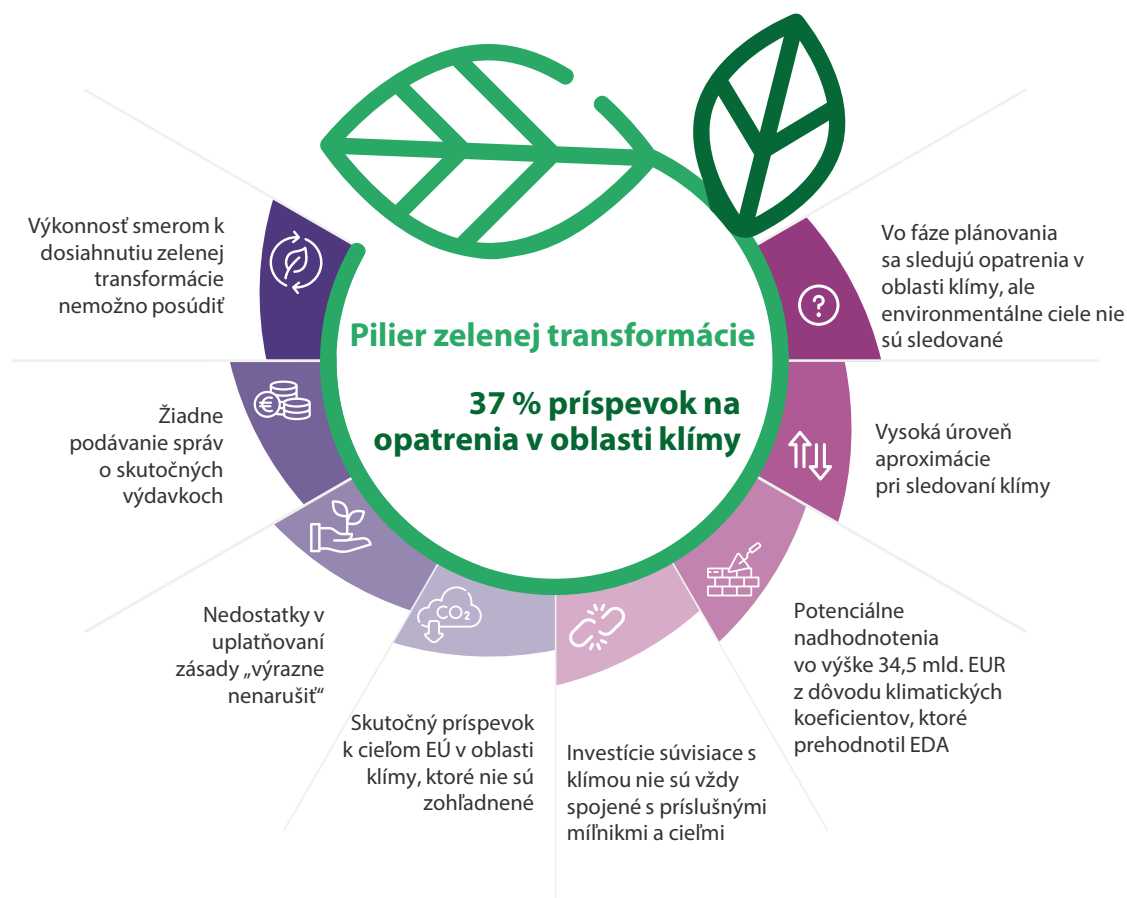
⁵⁷ [Osobitná správa 26/2023](#), bod 87 a odporúčanie 4b.

Závery a odporúčania

70 Jedným z cieľov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je prispieť k zelenej transformácii a cieľom EÚ v oblasti klímy. Členské štáty musia predovšetkým vyčleniť minimálne 37 % plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia súvisiace s klímou (body 01 – 09).

71 Cieľom nášho auditu bolo posúdiť, či návrh a vykonávanie mechanizmu a národných plánov obnovy a odolnosti účinne prispievajú k zelenej transformácii. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti podporil investície do opatrení v oblasti klímy a zelenej transformácie. Zistili sme však nedostatky v jeho koncepcii, ktoré sme potvrdili pri posudzovaní jeho vykonávania. Dospeli sme k záveru, že tieto nedostatky, ktoré sú zhrnuté na [ilustrácii 14](#) a podrobne opísané ďalej, môžu ohroziť dosiahnutie jeho cieľov v oblasti zelenej transformácie.

Ilustrácia 14 – Nedostatky v návrhu a vo vykonávaní mechanizmu smerom k zelenej transformácii

Zdroj: EDA.

72 Z našej analýzy vyplýva, že opatrenia v oblasti klímy sa sledujú a započítavajú do cieľa 37 %, ale majú užší rozsah ako rozsah zelenej transformácie, ktorá okrem cieľov v oblasti klímy zahŕňa aj ciele v oblasti biodiverzity a životného prostredia. Metodika sledovania opatrení v oblasti klímy je založená na troch klimatických koeficientoch (0 %, 40 % a 100 %) súvisiacich s očakávaným príspevkom opatrení k cieľom v oblasti klímy, ako sa stanovuje v [nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#). Jednotné klimatické koeficienty sa často uplatňovali na opatrenia, ktoré zahŕňajú širokú škálu opatrení, z ktorých nie všetky súvisia s klímou, a na ich súvisiace náklady. V snahe lepšie odhadnúť príspevok v oblasti klímy Komisia zaviedla koncepciu čiastkových opatrení. Príspevok opatrení v oblasti klímy v zásade nebol vždy stanovený dostatočne presne, čo viedlo k vysokej miere aproximácie a k možnému nadhodnoteniu, najmä v prípade komplexných opatrení s prvkami, ktoré mohli k oblasti klímy prispievať v rozličnej miere (body [15 – 22](#)).

73 Z našej práce takisto vyplýva, že niektoré klimatické koeficienty stanovené v [nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#) (železnice, elektrické siete a nové budovy) neodrážajú očakávaný prínos investícií k cieľom EÚ v oblasti klímy, keďže nezohľadňujú napríklad emisie skleníkových plynov z fázy výstavby. Príspevok k opatreniam v oblasti klímy je teda v skutočnosti nižší. Použili sme konzervatívnejšie klimatické koeficienty, než je stanovené v nariadení, pre tieto tri kategórie a vypočítali sme pravdepodobné nadhodnotenie príspevku Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v oblasti klímy vo výške 34,5 mld. EUR. Výkonnostný rámec okrem toho neumožňuje sledovať vplyv všetkých opatrení na podporu zelenej transformácie a nevzťahuje sa na kľúčové aspekty, ako je zníženie emisií skleníkových plynov alebo príspevok k plneniu environmentálnych cieľov (body [23 – 24](#)).

Odporúčanie 1 – Zlepšiť odhad výdavkov v oblasti klímy v rámci budúcich nástrojov financovania

Komisia by mala zabezpečiť, aby sa opatrenia, intervencie alebo akcie súvisiace s klímou rozčlenili na úroveň, ktorá umožní ich prepojenie s primeraným a odôvodneným príspevkom v oblasti klímy a bude viesť k podrobnejšiemu a presnejšiemu posúdeniu výdavkov v oblasti klímy.

Cieľový dátum vykonania: pri navrhovaní nástrojov vyžadujúcich sledovanie klímy

Odporúčanie 2 – Zabezpečiť primeranú koncepciu budúcich nástrojov financovania tak, aby podporovali ciele v oblasti klímy a životného prostredia

Komisia by mala:

- a) posúdiť, ako budú nástroje financovania, ktoré sa zameriavajú na realizáciu cieľov EÚ v oblasti klímy, poskytovať informácie o svojom skutočnom prínose k dosiahnutiu týchto cieľov;
- b) do svojho rámca na monitorovanie a hodnotenie výkonnosti zahrnúť investície relevantné z hľadiska cieľov v oblasti klímy a životného prostredia.

Cieľový dátum vykonania: pri navrhovaní nástrojov s cieľmi v oblasti klímy a životného prostredia

74 Zistili sme, že obmedzené trvanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti malo vplyv na začlenenie opatrení na podporu zelenej transformácie do národných plánov obnovy a odolnosti a rozsah, v akom národné plány prispievajú k opatreniam v oblasti klímy, bol nejasný. Niektoré opatrenia boli pridelené oblastiam intervencie, ktoré neodrážali ich povahu, čo viedlo k zvýšeniu príspevku na opatrenia v oblasti klímy, iné, ako napríklad čiastkové opatrenia týkajúce sa administratívnych nákladov, neboli relevantné pre klímu. Zistili sme tiež, že niektoré investície súvisiace s klímou neboli dostatočne prepojené s míľnikmi a cieľmi v oblasti klímy alebo nemali dostatočný vplyv (body 25 – 35).

75 Rovnako sme zistili nejednotné uplatňovanie zásady „výrazne nenarušiť“, keďže členské štáty neboli pri uplatňovaní zjednodušeného prístupu vždy povinné podrobne posúdiť potrebu zmierňujúcich opatrení spojenú s ich investíciami. Zistili sme prípady, keď členské štáty financovali projekty, ktoré nezodpovedali opisu opatrenia, s vplyvom na účinnosť a úroveň príspevku v oblasti klímy (body 36 – 47).

Odporúčanie 3 – Zlepšiť výkonnosť opatrení zelenej transformácie

Komisia by mala:

- a) prijať opatrenia na riešenie nezrovnalostí pri uplatňovaní zásady „výrazne nenarušiť“ členskými štátmi v súvislosti s využívaním zjednodušeného prístupu.

Cieľový dátum vykonania: jún 2025

- b) v prípade revízie opatrení súvisiacich so zelenou transformáciou, zabezpečiť, aby mílniky a ciele monitorovali, nakoľko opatrenia pokročili k dokončeniu, aby bolo možné posúdiť, či opatrenia dosiahli svoje ciele v oblasti klímy a životného prostredia.

Cieľový dátum vykonania: december 2025

76 Komisia nemá dostatočné informácie na hodnotenie výkonnosti opatrení prispievajúcich k zelenej transformácii z dôvodu obmedzení rámca monitorovania. Komisia podáva správy o sumách súvisiacich s klímou pridelených až *ex ante*. Predložené informácie preto nezohľadňujú úroveň skutočných výdavkov, ktorá je ovplyvnená rôznymi faktormi, ako sú oneskorenia a pomalé čerpanie. Tieto faktory môžu viesť k nadhodnoteniu a podhodnoteniu príspevku na opatrenia v oblasti klímy. Členské štáty zároveň podávajú správy o vyplatených výdavkoch v oblasti klímy, ale Komisia tieto informácie nevyužíva na podávanie správ o dosiahnutí kvantitatívneho cieľa 37 %. Komisia preto nemôže zaručiť plnú zodpovednosť (body 48 – 59).

77 V hodnotiacej tabuľke obnovy a odolnosti sa monitorujú platby, ktoré Komisia vypláca členským štátom. Podľa zásad Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti tieto platby nesúvisia so základnými nákladmi na opatrenie, a preto nepredstavujú úroveň skutočných výdavkov súvisiacich s klímou. Okrem toho splnené mílniky a ciele nemusia nevyhnutne odrážať úroveň ambície príslušného opatrenia, pokiaľ ide o príspevok k zelenej transformácii. Vykazovanie informácií o zelenej transformácii a podávanie súvisiacich správ je preto z hľadiska vykazovania skutočných výdavkov nespoľahlivé (body 60 – 69).

Odporúčanie 4 – Zlepšiť podávanie správ o výdavkoch v oblasti klímy v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Komisia by mala zhromažďovať a uverejniť informácie, ktoré už členské štáty poskytli o skutočných nákladoch na opatrenia súvisiace s klímou, porovnať ich s odhadovanými nákladmi v národných plánoch a prepočítať skutočný príspevok v oblasti klímy k 37 %.

Cieľový dátum vykonania: december 2026

Pozn.: Komisia neprijala naše odporúčanie uvedené v [osobitnej správe 26/2023](#) vykazovať výdavky skutočne financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti v rámci šiestich pilierov a používať ich ako základ na posúdenie efektívneho využívania zdrojov.

Túto správu prijal Dvor audítorov v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 4. júla 2024.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Príloha – Naš výber opatrení

Príslušná oblasť/ členský štát	Grécko	Chorvátsko	Portugalsko	Slovensko
Obnoviteľné zdroje energie a odvetvie energetiky	EL-C[1,1]-I[16926] Podpora inštalácie skladovacích systémov s cieľom zvýšiť rozšírenie energie z obnoviteľných zdrojov	HR-C[C12]-I[R1-I1] Revitalizácia, budovanie a digitalizácia energetického systému a podpora infraštruktúry na dekarbonizáciu odvetvia energetiky	PT-C[C14]-I[i01] Vodík z obnoviteľných zdrojov a iné plyny	SK-C[C1]-I[I2] Modernizácia existujúcich zdrojov elektriny z OZE („repowering“)
Energetická efektívnosť	EL-C[1,2]-I[16872] Energetická obnova obytných budov	HR-C[C61]-I[R1-I1] Energetická obnova budov	PT-C[C13]-I[i01] Energetická efektívnosť obytných budov	SK-C[C2]-I[I1] Energetická efektívnosť rodinných domov
Udržateľná mobilita	EL-C[1,3]-I[16924] Elektromobilita – nabíjacie stanice, elektrické autobusy, elektrické taxíky	HR-C[C14]-I[R5-I2] Výskum, vývoj a výroba nových vozidiel umožňujúcich mobilitu osôb so zdravotným postihnutím a podporná infraštruktúra	PT-C[C15]-I[i01] Rozšírenie siete metra	SK-C[C3]-I[I1] Rozvoj nízkouhlíkovej dopravnej infraštruktúry
Dekarbonizácia priemyselných odvetví	EL-C[4,7]-I[16980] Úverový nástroj Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti	HR-C[C111]-I[R4-I2] Finančný nástroj pre mikropodniky, malé a stredné podniky	PT-C[C11]-I[i01] Dekarbonizácia priemyslu	SK-C[C4]-I[I1] Fungovanie schémy dekarbonizácie priemyslu
Udržateľné využívanie prírodných zdrojov	EL-C[1,4]-I[16849] Národný plán obnovy lesa a hlavné investície v pohorí Parnitha	HR-C[C15]-I[R1-I1] Výstavba a vybavenie logistických a distribučných centier pre ovocie a zeleninu	PT-C[C08]-I[i05] Program Lesníctvo	SK-C[C5]-I[I1] Adaptácia regiónov na zmenu klímy

Príslušná oblasť/ členský štát	Grécko	Chorvátsko	Portugalsko	Slovensko
Iné odvetvia	EL-C[4,6]-I[16634] Nové priemyselné parky	HR-C[C13]-I[R1-I2] Program rozvoja verejných dodávok vody	PT-C[C12]-I[i01] Biohospodárstvo	SK-C[C11]-I[I2] Nová sieť nemocníc – výstavba, rekonštrukcia a vybavenie

Skratky

GHG: skleníkový plyn

Mechanismus: Mechanismus na podporu obnovy a odolnosti

MW: megawatt

NGEU: nástroj NextGenerationEU

Glosár

Adaptácia na zmenu klímy: zníženie zraniteľnosti krajín a spoločností voči zmene klímy zvyšovaním ich schopnosti zvládať vplyvy tejto zmeny.

Cieľová hodnota/cieľ: kvantitatívne meranie pokroku členského štátu na ceste k dokončeniu konkrétnej reformy alebo investície v jeho pláne podpory obnovy a odolnosti.

Čerpanie: objem financovania z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré členské štáty dostali od Komisie za uspokojivé plnenie míľnikov a cieľov.

Hodnotiacia tabuľka obnovy a odolnosti: webové sídlo Komisie, na ktorom sa uvádza, ako pokračuje vykonávanie plánov obnovy a odolnosti členských štátov.

Investícia: výdavky na činnosť, projekt alebo iné opatrenie v oblasti pôsobnosti nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, pri ktorých sa očakáva, že prinesú priaznivé výsledky pre spoločnosť, hospodárstvo alebo životné prostredie.

Klimatický koeficient: váha priradená výdavkom EÚ na projekty, opatrenia alebo akcie odrážajúce to, do akej miery zohľadňujú klimatické aspekty.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: mechanizmus finančnej podpory EÚ na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie COVID-19, na stimuláciu obnovy a riešenie výziev spojených so zelenšou a digitálnou transformáciou.

Míľnik: kvalitatívne meranie pokroku členského štátu pri dokončení reformy alebo investície v jeho pláne podpory obnovy a odolnosti.

Monitorovanie: systematické sledovanie a kontrola pokroku pri plnení cieľa, čiastočne pomocou ukazovateľov.

NextGenerationEU: balík finančných prostriedkov na pomoc členským štátom EÚ zotaviť sa z hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie COVID-19.

Oblasť intervencie: kategória činností financovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Kohézneho fondu alebo Európskeho sociálneho fondu.

Opatrenia v oblasti klímy: opatrenia na riešenie zmeny klímy a jej vplyvu.

Pilier: pojem používaný pre každú zo šiestich oblastí politiky, ktoré tvoria Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: i) zelená transformácia; ii) digitálna transformácia; iii) hospodárska súdržnosť, produktivita a konkurencieschopnosť; iv) sociálna a územná súdržnosť; v) zdravie, hospodárska, sociálna a inštitucionálna odolnosť; vi) politiky pre budúcu generáciu.

Plán obnovy a odolnosti: dokument, v ktorom sa uvádzajú plánované reformy a investície členského štátu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Príspevok v oblasti klímy: odhad výdavkov členského štátu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na opatrenia v oblasti klímy.

Reforma: v kontexte Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zmena vedúca k významnému trvalému zlepšeniu fungovania trhu, politiky alebo inštitucionálnych alebo administratívnych štruktúr alebo k významnému pokroku pri plnení politických cieľov, ako sú rast a zamestnanosť, odolnosť a zelená a digitálna transformácia.

REPowerEU: iniciatíva EÚ zameraná na ukončenie závislosti od fosílnych palív, diverzifikáciu dodávok energie a urýchlenie prechodu na čistú energiu.

Sledovanie opatrení v oblasti klímy: monitorovanie pokroku pri plnení cieľov výdavkov na opatrenia v oblasti klímy.

Spoločný ukazovateľ: merateľná premenná poskytujúca informácie o pokroku pri vykonávaní plánov obnovy a odolnosti s cieľom naplnenia spoločných cieľov a o celkovej výkonnosti RRF.

Výkonnosť: vyjadrenie miery, do akej opatrenie, projekt alebo program financovaný EÚ plní svoje ciele a predstavuje najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou.

Zásada „výrazne nenarušiť“: zásada, že investičné opatrenia by nemali mať zásadný škodlivý environmentálny vplyv.

Zmierňovanie zmeny klímy: zníženie alebo obmedzenie emisií skleníkových plynov z dôvodu ich vplyvu na klímu.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-14>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-14>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém súvisiacich s riadením z konkrétnych rozpočtových oblastí. Dvor audítorov vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti vykonala audítorská komora I Udržateľné využívanie prírodných zdrojov, ktorej predsedá členka EDA Joëlle Elvinger. Audit viedla členka EDA Joëlle Elvinger, podporu jej poskytla vedúca kabinetu Ildikó Preiss a atašé kabinetu Paolo Pesce, hlavná manažérka Ramona Bortnowschi, vedúca úlohy Antonella Stasia, zástupkyne vedúcej úlohy Marika Meisenzahl a Asimina Petri a audítori Monika Dedičová a Zvonimir Novoselić. Jazykovú podporu poskytli Laura Mcmillan, Jerónimo Montenegro, Marin Pažanin, Jennifer Schofield, Hana Vendleková a Aikaterini Vraila.

Zľava doprava: Ildikó Preiss, Zvonimir Novoselić, Joëlle Elvinger, Jerónimo Montenegro, Antonella Stasia, Paolo Pesce, Ramona Bortnowschi, Monika Dedicova, Asimina Petri, Marika Meisenzahl, Aikaterini Vraila a Marin Pažanin.

COPYRIGHT

© Európska únia, 2024

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencií [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Ilustrácie 2, 3, 8, 9, 10, 14, rámčeky 2, 3, 5, 6, 7, 8 a tabuľka I – ikony: tieto symboly boli navrhnuté pomocou zdrojov z webovej stránky [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Všetky práva vyhradené. Ilustrácia 2 – ikona: Európska komisia. Ilustrácia 13 – © Európska únia.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-2578-0	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/227847	QJ-AB-24-014-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2623-7	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/29609	QJ-AB-24-014-SK-N

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytol členským štátom stimul na investovanie do zelenej transformácie. V rámci piliera zelenej transformácie plánovali vynaložiť približne 275 mld. EUR na opatrenia v oblasti klímy. Pri analýze sme zistili nedostatky v koncepcii tohto mechanizmu a v implementácii opatrení v oblasti zelenej transformácie. To viedlo k možnému nahodnoteniu súm vyčlenených na opatrenia v oblasti klímy, k nezrovnalostiam medzi plánovaním a praxou a nedostatočným dôkazom o skutočnom príspevku opatrení k zelenej transformácii. V právnych predpisoch nie je stanovená povinnosť posudzovať príspevok mechanizmu k cieľom EÚ v oblasti klímy, ani vykazovať skutočné výdavky, čo obmedzuje význam pre zainteresované strany. Uvádzame niekoľko odporúčaní na zlepšenie koncepcie a účinnosti fondov EÚ relevantných pre zelenú transformáciu.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors